

Bryssel den 3 december 2018
(OR. en)

15102/18

**Interinstitutionellt ärende:
2018/0224(COD)**

**RECH 517
COMPET 841
IND 384
MI 926
EDUC 455
TELECOM 448
ENER 419
ENV 844
REGIO 142
AGRI 608
TRANS 607
SAN 445
CADREFIN 396
CODEC 2197
IA 406**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	14501/1/18 RECH 499 COMPET 799 IND 359 MI 863 EDUC 436 TELECOM 421 ENER 393 ENV 786 REGIO 129 AGRI 569 TRANS 563 SAN 413 CADREFIN 370 CODEC 2060 IA 386 REV 1
Komm. dok. nr:	9865/18 RECH 272 COMPET 421 IND 153 MI 436 EDUC 245 TELECOM 170 ENER 224 ENV 413 REGIO 38 AGRI 271 TRANS 248 SAN 181 CADREFIN 79 CODEC 998 IA 189 + ADD 1-6
Ärende:	Horisont Europa-paketet: ramprogrammet för forskning och innovation 2021–2027 – Förslag till EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, och om dess regler för deltagande och spridning – Partiell allmän riktlinje

1. För delegationerna bifogas den partiella allmänna riktlinjen om ovannämnda förslag, som antogs av rådet (konkurrenskraft: inre marknaden, industri, forskning och rymdfrågor) vid mötet den 30 november 2018.
HU kunde inte ställa sig bakom den partiella allmänna riktlinjen.

2. Rådet har enats om följande förtydligande av programstrukturen i artikel 4:
Programkommitténs konstellationer anges i bilaga II till det särskilda programmet. I horisontella och/eller övergripande frågor, till exempel rymdfrågor, kan särskilda möten anordnas inom klustren och/eller med programkommitténs olika konstellationer och/eller med kommittéer som inrättats genom andra akter.
3. Vid slutförandet av diskussionen om de återstående delarna av förordningen om Horisont Europa kommer följande skäl att läggas till: *Utan att det påverkar de övergripande förhandlingarna om den fleråriga budgetramen kommer Horisont Europa att bidra till rymdmålen på en utgiftsnivå som proportionellt sett minst motsvarar nivån i det föregående ramprogrammet Horisont 2020, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013.*
4. Ungerns uttalande om frågor rörande breddningen av Horisont Europa, Italiens uttalande om budgetens genomförande, Maltas uttalande om forskning på mänskliga embryonala stamceller och uttalandet från Slovakien, Kroatien, Tjeckien, Ungern och Litauen om kommissionens ersättningsmodell i förslaget till Horisont Europa-programmet, som ingår i addendumet till detta dokument, tas till rådets protokoll.
5. Horisont Europa är kopplat till den fleråriga budgetramen och alla bestämmelser med budgetkonsekvenser står därför inom hakparentes (de ingår inte i den partiella allmänna riktlinjen). Synergier som är kopplade till finansiering från olika fonder står också inom parentes. Flera bestämmelser från olika artiklar och bilagor¹ omfattas därför inte av den partiella allmänna riktlinjen.
6. Samma sak gäller för den europeiska försvarsfondens mål och huvuddrag för verksamheten² och bestämmelser som rör tredjeländer som är associerade till Horisont Europa³, vilka är av ett övergripande slag och beroende av framsteg i andra ärenden.
7. Bestämmelserna rörande Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) i bilaga 1a står också inom parentes eftersom ytterligare förhandlingar förs på teknisk nivå.

¹ Artiklarna 8, 9, 11, 18 och 23 och bilaga IV.

² Artikel 5

³ Artiklarna 12, 18 och 19.

**FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM
INRÄTTANDE AV HORIZONT EUROPA – RAMPROGRAMMET FÖR FORSKNING
OCH INNOVATION, OCH OM DESS REGLER FÖR DELTAGANDE OCH SPRIDNING**

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

1. Genom denna förordning inrättas Horisont Europa – Ramprogrammet för forskning och innovation (nedan kallat programmet) och reglerna för deltagande och spridning i indirekta åtgärder inom programmet.
2. Här fastställs målen för programmet, budgeten för perioden 2021–2027, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.
3. Programmet ska genomföras genom
 - a) det särskilda program som inrättats genom beslut.../.../EU⁴,
 - aa) ett ekonomiskt bidrag till Europeiska institutet för innovation och teknik, som inrättats genom förordning (EG) nr 294/2008,
 - b) det särskilda programmet för försvarsforskning, som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning.../.../EU om inrättande av en europeisk försvarsfond för perioden 2021–2027.

4

4. Termerna ”Horisont Europa”, ”programmet” och ”särskilt program” som används i denna förordning avser frågor som bara är relevanta för det särskilda program som beskrivs i punkt 3 a, såvida inget annat uttryckligen anges.

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *forskningsinfrastrukturer*: anläggningar som tillhandahåller resurser och tjänster som forskarvärlden använder för att bedriva forskning och främja innovation inom sina områden. Denna definition inbegriper mänskliga resurser och den omfattar viktig utrustning eller instrumentuppsättningar, kunskapsrelaterade resurser i form av t.ex. samlingar, arkiv eller infrastrukturer för vetenskapliga data, datasystem, kommunikationsnät och all annan infrastruktur av unik karaktär som är öppen för externa användare och som är av avgörande vikt för att uppnå spetskompetens inom forskning och innovation. De kan i tillämpliga fall också användas utanför forskningen, exempelvis inom undervisning eller offentliga tjänster, och de kan vara enstaka, virtuella eller distribuerade.
2. *strategi för smart specialisering*: samma innebörd som ”strategi för smart specialisering” enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013⁵; strategin ska också uppfylla de nödvändiga villkor som anges i förordning (EU) XX [förordningen om gemensamma bestämmelser].

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006.

3. *europiskt partnerskap*: ett initiativ, som utarbetats med tidigt deltagande av medlemsstater och/eller associerade länder, där unionen tillsammans med privata och/eller offentliga partner (t.ex. näringslivet, forskningsorganisationer, organ med offentliga förvaltningsuppgifter på lokal, regional, nationell eller internationell nivå eller det civila samhällets organisationer, inbegripet stiftelser) åtar sig att gemensamt stödja utvecklingen och genomförandet av ett program för forsknings- och innovationsverksamhet, inbegripet verksamhet som gäller marknadsfrågor, lagstiftning eller policyupptag.
4. *öppen åtkomst*: tillhandahållande online av forskningsresultat från åtgärder som finansierats genom programmet, utan kostnad för slutanvändaren, i enlighet med artiklarna 10 och 35.3 i denna förordning.
- 4a. *öppen vetenskap*: en ny strategi för vetenskapliga processer som baseras på samarbete och nya sätt att sprida kunskap med hjälp av digital teknik och nya samarbetsverktyg.
5. *uppdrag*: en uppsättning åtgärder inom olika områden och sektorer som syftar till att
 - uppnå, inom en fastställd tidsram, ett mätbart mål som inte hade kunnat uppnås genom enskilda åtgärder,
 - påverka samhället genom vetenskap och teknik, och
 - vara relevanta för ett stort antal EU-medborgare.
6. *förkommersiell upphandling*: upphandling av forsknings- och utvecklingstjänster med delning av risker och fördelar på marknadsvillkor och konkurrenspräglad utveckling i faser, där upphandlade forsknings- och utvecklingstjänster tydligt åtskiljs från introduktionen av slutprodukter i kommersiella mängder.
7. *offentlig upphandling av innovativa lösningar*: upphandling där en upphandlande myndighet fungerar som lanseringskund för innovativa varor eller tjänster som ännu inte är tillgängliga i stor skala på kommersiella grunder; kan omfatta konformitetstestning
8. *åtkomsträtt*: rätt att använda resultat eller bakgrundsinformation.

9. *bakgrundsinformation*: alla data och all know-how eller information oavsett form eller typ, konkret eller immateriell, inbegripet alla rättigheter i form av t.ex. immateriella rättigheter som innehades av stödmottagarna innan de anslöt sig till åtgärden och identifieras av stödmottagarna skriftligen och på det sätt som krävs för att genomföra åtgärden eller utnyttja dess resultat.
10. *spridning*: offentliggörande av resultat på lämpligt sätt (utom sådana sätt som är ett resultat av att resultaten skyddas eller utnyttjas), inbegripet genom vetenskapliga publikationer oavsett medium.
11. *utnyttjande*: användning av resultat för annan forskning och innovation än den som omfattas av åtgärden i fråga eller för att utveckla, skapa, tillverka och marknadsföra en produkt eller process eller för att skapa och tillhandahålla en tjänst eller för standardisering.
12. *rättvisa och rimliga villkor*: lämpliga villkor, inbegripet eventuella finansiella villkor eller villkor för licensavgiftsfrihet, med beaktande av de särskilda omständigheterna kring begäran om åtkomst, till exempel det faktiska eller potentiella värdet av de resultat eller den bakgrundsinformation som begäran gäller och/eller räckvidden, varaktigheten eller andra parametrar för det planerade utnyttjandet.
13. *finansieringsorgan*: ett organ eller en organisation, utom kommissionen, enligt vad som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen, till vilket kommissionen har anförtrott uppgifter som avser budgetgenomförande inom ramen för programmet.
14. *internationell europeisk forskningsorganisation*: internationell organisation i vilken merparten av medlemmarna är medlemsstater eller associerade länder och vars huvudsyfte är att främja vetenskapligt och tekniskt samarbete i Europa.
15. *rättslig enhet*: varje fysisk eller juridisk person som inrättats och erkänts som sådan enligt nationell rätt, unionsrätt eller internationell rätt, som har rättskapacitet och som för egen räkning kan utöva rättigheter och ha skyldigheter, eller en enhet som saknar rättskapacitet i enlighet med artikel 197.2 c i budgetförordningen.

16. *icke vinstdrivande rättslig enhet*: en rättslig enhet som genom sin rättsliga form saknar vinstsyfte eller som har en rättslig eller lagstadgad skyldighet att inte dela ut vinster till sina aktieägare eller enskilda medlemmar.
- 16a. *små och medelstora företag*: mikroföretag och små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁶.
17. *små börsnoterade företag*: enheter som har upp till upp till 499 anställda som inte är små och medelstora företag.
- 17a. *nystartat företag*: en tillfällig organisation på ett tidigt stadium i ett företags livscykel som skapar innovation och är utformad för att söka efter en repeterbar och skalbar affärsmodell.
18. *resultat*: alla konkreta eller immateriella resultat av åtgärden, t.ex. data, know-how eller information, oavsett form eller typ, oavsett om de kan skyddas eller ej, samt alla tillhörande rättigheter, inbegripet immateriella rättigheter.
- 18a. *forskningsresultat*: resultat som kan tillhandahållas online i form av vetenskapliga publikationer, data eller andra konstruerade resultat och processer som programvara, algoritmer, protokoll och elektroniska anteckningsböcker.
19. *spetskompetensstämpel*: en certifierad märkning som visar att en ansökan som inlämnats i en ansökningsomgång överträffar alla utvärderingströsklar som anges i arbetsprogrammet men inte kan finansieras på grund av brist på budgetmedel för den berörda ansökningsomgången i arbetsprogrammet.
20. *arbetsprogram*: arbetsprogram: ett dokument som antagits av kommissionen för genomförande av det särskilda programmet⁷ i enlighet med artikel 12 i det särskilda programmet, eller ett dokument med motsvarande innehåll och struktur som antagits av ett finansieringsorgan. återbetalningspliktigt förskott.

⁶

⁷ EUT ...

21. *återbetalningspliktigt förskott*: den del av en blandfinansiering från Horisont Europa eller Europeiska innovationsrådet som motsvarar ett lån enligt avdelning X i budgetförordningen, men som tilldelas direkt av unionen utan vinstsyfte för att täcka kostnaderna för verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd, och som stödmottagaren ska betala tillbaka till unionen enligt de villkor som anges i avtalet.
22. *avtal*: en överenskommelse som kommissionen eller ett finansieringsorgan ingår med en rättslig enhet som genomför en innovations- och marknads lanseringsåtgärd och som erhåller stöd genom blandfinansiering från Horisont Europa eller Europeiska innovationsrådet.
23. *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*: säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter enligt definitionen i artikel 3 i kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 samt säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i medlemsstater, säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i tredjeländer med vilka EU har ett säkerhetsavtal och säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i internationella organisationer med vilka EU har ett säkerhetsavtal.
24. *blandfinansieringsinsats*: åtgärder som stöds genom EU-budgeten, inbegripet blandfinansieringsinstrument i enlighet med artikel 2.6 i budgetförordningen, i vilka icke-återbetalningspliktiga former av stöd och/eller finansieringsinstrument från EU-budgeten kombineras med återbetalningspliktiga former av stöd från institutioner för utvecklingsfinansiering eller andra offentliga finansiella institutioner, kommersiella finansinstitut och investerare.
25. *blandfinansiering från Horisont Europa eller Europeiska innovationsrådet*: ett enda ekonomiskt stöd till en innovations- och marknads lanseringsåtgärd, bestående av en särskild kombination av ett bidrag eller ett återbetalningspliktigt förskott och en investering i eget kapital.
27. *upphandling*: upphandling i enlighet med definitionen i artikel 2.49 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 [budgetförordningen].
28. *anknuten enhet*: en rättslig enhet i enlighet med definitionen i artikel 187.1 i förordning (EU, Euratom) 2018/1046 [budgetförordningen].

30. *ekosystem för innovation*: ett ekosystem som på EU-nivå sammanför aktörer eller enheter vars funktionella mål är att möjliggöra teknisk utveckling och innovation. De omfattar förbindelser mellan materiella resurser (till exempel fonder, utrustning och anläggningar), institutionella enheter (såsom institutioner för högre utbildning och stödtjänster, forsknings- och teknikorganisationer, företag, riskkapitalister och finansiella mellanhänder) och nationella, regionala och lokala enheter för beslutsfattande och finansiering.
31. *medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat*: en medlemsstat som enligt del 4 ”Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” har rätt att lämna in förslag som samordnare.

Artikel 3

Programmets mål

1. Programmets allmänna mål är att uppnå vetenskapliga, tekniska, ekonomiska och samhällseliga effekter av EU:s investeringar i forskning och innovation för att stärka den vetenskapliga och tekniska grunden för unionen och främja dess konkurrenskraft i alla medlemsstater, även inom industrin, förverkliga EU:s strategiska prioriteringar och bidra till att ta itu med globala utmaningar, bl.a. målen för hållbar utveckling, genom att följa principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, samt stärka det europeiska forskningsområdet. Programmet ska alltså maximera mervärdet för unionen genom att inriktas på mål och verksamheter som inte på ett ändamålsenligt sätt kan genomföras av medlemsstaterna på egen hand utan i samarbete med andra.
2. Programmet har följande särskilda mål:
 - a) Att främja vetenskaplig spetskompetens, stödja skapande och spridning av högkvalitativ ny grundläggande och tillämpad kunskap, kompetens, utbildning av forskare och mobilitet för forskare, locka begåvningar på alla nivåer och bidra till att unionens begåvningsreserv utnyttjas fullt ut i åtgärder som stöds inom ramen för det här programmet.

- b) Att ta fram kunskap, stärka effekterna av forskning och innovation när det gäller att utveckla, stödja och genomföra EU-politiken och främja införandet av innovativa lösningar inom industri, främst små och medelstora företag, och samhälle i syfte att lösa globala problem, bland annat målen för hållbar utveckling.
- c) Att främja alla former av innovation, underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskapsöverföring och att stärka spridningen av innovativa lösningar.
- d) Att optimera programmets resultat för att stärka det europeiska forskningsområdet och att främja spetskompetensbaserat deltagande från alla medlemsstater i Horisont Europa och att underlätta förbindelser för samarbete inom europeisk forskning och innovation.

Artikel 4

Programstruktur

1. Programmet består av följande delar som bidrar till de allmänna och särskilda mål som anges i artikel 3:
 1. Den första pelaren, ”vetenskaplig spetskompetens”, med följande komponenter:
 - a) Europeiska forskningsrådet (EFR).
 - b) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
 - c) Forskningsinfrastrukturer.
 2. Den andra pelaren, ”Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft”, med följande komponenter, med beaktande av att samhällsvetenskap och humaniora ska ha en viktig roll i alla kluster:
 - a) Klustret ”hälsa”.
 - b) Klustret ”kultur och inkluderande samhällen”.

- c) Klustret ”civil säkerhet för samhället”.
- d) Klustret ”digitala frågor, industri och rymden”.
- e) Klustret ”klimat och energi”.
- ee) Klustret ”Mobilitet”.
- f) Klustret ”bioekonomi, livsmedel, naturresurser och miljön”.
- g) Gemensamma forskningscentrumets icke-nukleära direkta åtgärder.

3. Den tredje pelaren, ”innovativa Europa”, med följande komponenter:

- a) Europeiska innovationsrådet (EIC).
- b) Europeiska innovationsekosystem.
- c) Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) som inrättades genom förordning (EG) nr 294/2008.

4. Delen ”Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet”, med följande komponenter:

- a) Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens
- b) Att reformera och förstärka det europeiska forsknings- och innovationssystemet.

2. Huvuddragen för verksamheterna anges i bilaga I.

Artikel 5

Verksamheter med försvarstillämpningar

1. Verksamheter som ska genomföras inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.3 b och som fastställs i förordning ... om inrättande av Europeiska försvarsfonden ska ha exklusivt fokus på försvarstillämpningar, med det mål som anges i punkt 3 i denna artikel.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på det särskilda program som avses i artikel 1.3 b, med undantag av denna artikel, artikel 1 och 1.3 och artikel 9.1.
3. När det gäller det särskilda program som avses i artikel 1.3 b ska programmet ha följande mål och huvuddrag för verksamheten:
 - [a) Verksamheter som syftar till att främja den globala konkurrenskraften, effektiviteten och innovationsförmågan inom den europeiska försvarstekniska och försvarsindustriella basen.
 - b) Verksamheter som syftar till att främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom innovation, forskning och teknisk utveckling i varje skede av livscykeln för försvarstillämpningar och som därmed bidrar till unionens industriella strategiska oberoende.]

Artikel 6

Genomförande av och former för EU-finansiering

1. Programmet ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller indirekt förvaltning med de finansieringsorgan som avses i artikel 62.1 c i budgetförordningen.
2. Programmet får tillhandahålla finansiering till indirekta åtgärder i alla former som anges i budgetförordningen, särskilt bidrag som den huvudsakliga formen av stöd i programmet. Det får också tillhandahålla finansiering genom priser, upphandling och finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser och stöd till eget kapital inom ramen för EIC Accelerator.

3. De regler för deltagande och spridning som fastställs i denna förordning ska tillämpas på indirekta åtgärder.
4. De huvudsakliga typerna av åtgärder som ska användas inom ramen för programmet fastställs och definieras i bilaga II. Alla former av finansiering ska användas på ett flexibelt sätt för alla program mål, och deras användning ska bestämmas utifrån dels behoven, dels de enskilda målens egenskaper.
5. Programmet ska också stödja direkta åtgärder som vidtas av gemensamma forskningscentrumet. I de fall där dessa åtgärder bidrar till initiativ som inrättats i enlighet med artikel 185 eller artikel 187 i EUF-fördraget ska detta bidrag inte betraktas som en del av det ekonomiska bidrag som anslagits till dessa initiativ.
6. Genomförandet av det särskilda programmet⁸ och EIT⁹ ska
 - a) underlättas genom en transparent och strategisk flerårig planering för forsknings- och innovationsverksamhet i enlighet med vad som fastställs i det särskilda programmet, särskilt för pelaren ”globala utmaningar och industriell konkurrenskraft”, i nära samarbete med medlemsstaterna och med beaktande av de berörda parternas och, i förekommande fall, medborgarnas åsikter om prioriteringarna och lämpliga typer av åtgärder och former av genomförande som ska användas,
 - b) återspegla internationellt samarbete, utökade samarbetsförbindelser avseende forskning och innovation i och utanför unionen, öppen vetenskap och lika möjligheter och bidragen från samhällsvetenskap och humaniora som övergripande principer,
 - c) säkerställa överensstämmelse med andra relevanta unionsprogram och öka synergier med nationella och regionala finansieringsprogram och prioriteringar för att därigenom stärka det europeiska forskningsområdet,
7. Horisont Europa-verksamheter ska i första hand förverkligas genom öppna konkurrensbaserade ansökningsomgångar, inklusive med uppdrag och europeiska partnerskap.

⁸ [dok. 9870/18]
⁹

8. Forskning och innovation som genomförs inom ramen för det särskilda program som avses i artikel 1.3 a och inom ramen för EIT ska uteslutande vara inriktad på civila tillämpningar.
9. Programmet ska säkerställa främjande av lika möjligheter för alla och genomförande av jämställdhetsintegrering, liksom av genusdimensionen, i forskningens och innovationens innehåll. Uppmärksamhet bör, beroende på situationen inom det berörda forsknings- och innovationsområdet, ägnas åt att främja en jämn könsfördelning inom utvärderingspaneler och organ i form av t.ex. expertgrupper.

Artikel 7

Uppdrag

1. Uppdragen ska planeras inom pelaren ”globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft” men kan också dra nytta av åtgärder som genomförs inom andra delar av programmet. Uppdragen ska baseras på utmaningar som är relevanta för ett brett urval av europeiska medborgare, möjliggöra konkurrerande lösningar och leda till alleuropeiskt mervärde och alleuropeiska effekter.
2. Uppdragen ska definieras och genomföras i enlighet med det särskilda programmet och säkerställa aktivt deltagande hos medlemsstaterna på ett tidigt stadium. Utvärdering av förslag inom ramen för uppdragen ska genomföras i enlighet med artikel 26.
3. Uppdragen ska
 - a) ha ett tydligt forsknings- och innovationsinnehåll, europeiskt mervärde och bidra till att unionens prioriteringar och målen i Horisont Europa-programmet enligt artikel 3 uppnås,
 - b) vara djärva och inspirerande och ha stor vetenskaplig, teknisk, samhällelig och/eller ekonomisk och/eller politisk relevans och inverkan,
 - c) ange en tydlig riktning och vara målinriktade, mätbara, begränsade i tiden och ha en tydlig budgetram,

- d) väljas ut på ett transparent sätt och vara inriktade på ambitiösa men realistiska mål och forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamheter,
 - e) stimulera aktivitet inom alla discipliner (inbegripet samhällsvetenskap och humaniora) och möjliggöra ett aktivt deltagande av berörda aktörer från offentlig och privat sektor, inklusive allmänheten och slutanvändarna och som omfattar verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inbegripet lägre teknisk mognadsgrad,
 - f) vara öppna för flera nedifrån och upp-strategier och -lösningar, med hänsyn till behoven och fördelarna för människor och samhället och erkänna vikten av olika bidrag för att uppnå dessa uppdrag.
4. Kommissionen ska övervaka och utvärdera i enlighet med bilaga V till denna förordning, inklusive framsteg mot kort-, medellång- och långsiktiga mål, som omfattar genomförande, övervakning och utfasning av uppdragen. En översyn av de första uppdragen inom ramen för Horisont Europa ska göras senast 2023 och innan något beslut fattas om att inrätta nya uppdrag, fortsätta, och avsluta eller rikta om pågående uppdrag.

Artikel 8

Europeiska partnerskap

1. Delar av Horisont Europa kan komma att genomföras med hjälp av europeiska partnerskap. Unionens deltagande i europeiska partnerskap kan ske i någon av följande former:
- a) Deltagande i partnerskap som inrättats på grundval av samförståndsavtal och/eller avtal mellan kommissionen och de partner som avses i artikel 2.3 med angivande av målen för partnerskapet, tillhörande åtaganden från alla inblandade sidor beträffande ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura från partnerna, nyckelprestations- och effektindikatorer, output som ska uppnås och rapporteringssätt. De inkluderar identifiering av kompletterande forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av partnerna och av programmet (samprogrammerade europeiska partnerskap).

- b) Deltagande i och ekonomiska bidrag till ett program för forsknings- och innovationsverksamhet med angivande av målen, nyckelprestations- och effektindikatorer samt output som ska uppnås grundat på parternas åtaganden beträffande ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura samt integrering av deras berörda verksamheter genom en samfinansieringsåtgärd inom programmet (samfinansierade europeiska partnerskap). [ekonomiska bidrag från ESI-fonderna ska möjliggöras och betraktas som nationella bidrag.]
- c) Deltagande i och ekonomiska bidrag till forsknings- och innovationsprogram som genomförs av flera medlemsstater i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget, eller av organ som inrättats i enlighet med artikel 187 i EUF-fördraget, t.ex. gemensamma företag, eller av EIT:s kunskaps- och innovationsgrupper i enlighet med EIT-förordningen (institutionaliserade europeiska partnerskap). Sådana partnerskap ska genomföras endast om andra delar av Horisont Europa-programmet, inklusive andra former av europeiska partnerskap inte skulle uppfylla målen eller inte generera de nödvändiga förväntade effekterna, och om det kan motiveras i ett långsiktigt perspektiv och med hög grad av integration. Partnerskap i enlighet med artikel 185 i EUF-fördraget eller artikel 187 i EUF-fördraget ska genomföra en central förvaltning av alla finansiella bidrag, utom i vederbörligen motiverade fall, samtidigt som man respekterar principen om att bidrag från en deltagande stat inte kommer att användas till stöd för en stödmottagare från en annan deltagande stat, såvida man inte kommit överens om annat mellan alla deltagande stater. Reglerna för sådana partnerskap ska bland annat ange mål, nyckelprestations- och effektindikatorer, och resultat som ska uppvisas, och tillhörande åtaganden för ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura från parterna. [Ekonomiska bidrag från ESI-fonderna ska möjliggöras och betraktas som nationella bidrag.]

2. Europeiska partnerskap ska

- a) inrättas endast för att ta itu med europeiska eller globala utmaningar när de på ett mer effektivt sätt än unionen ensam kan uppnå målen med Horisont Europa. Dessa delar ska ha en lämplig andel av budgeten för Horisont Europa. Den största delen av budgeten i den andra pelaren ska avsättas för åtgärder utanför europeiska partnerskap.

- b) efterleva principerna om europeiskt mervärde, öppenhet och insyn, resultat inom och för Europa, hävstångseffekter i tillräcklig omfattning, långsiktigt finansiellt engagemang från alla berörda parter, flexibilitet vid genomförande, samstämmighet, samordning och komplementaritet med unionens initiativ och lokala, regionala, nationella och, där det är relevant, internationella initiativ eller andra partnerskap och uppdrag,
- c) ha en tydlig livscykelbaserad strategi, vara tidsbegränsade och inbegripa villkor för utfasning av finansieringen från programmet.

Bestämmelser och kriterier för urval, genomförande, övervakning, utvärdering och avveckling av partnerskap anges i bilaga III.

Artikel 9

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av ramprogrammet under perioden 2021–2027 ska bestå av [94 100 000 000 EUR i löpande priser] för det särskilda program som avses i artikel 1.3 a och för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och [13 000 000 000 EUR i löpande priser] för det särskilda program som avses i artikel 1.3 b.
2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1, för det särskilda program som avses i artikel 1.3 a och för EIT ska vara följande
 - a) [25 800 000 000 EUR] för första pelaren, ”öppen vetenskap”, för perioden 2021–2027, varav
 1. [16 600 000 000 EUR] för Europeiska forskningsrådet,
 2. [6 800 000 000 EUR] för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder,
 3. [2 400 000 000 EUR] för forskningsinfrastrukturer.

- b) [52 700 000 000 EUR] för andra pelaren, ”globala utmaningar och industriell konkurrenskraft”, för perioden 2021–2027, varav
1. [7 700 000 000 EUR] för klustret ”hälsa”,
 2. [2 800 000 000 EUR] för klustret ”inkluderande och säkra samhällen”,
 3. [15 000 000 000 EUR] för klustret ”digitala frågor och industri”,
 4. [15 000 000 000 EUR] för klustret ”klimat, energi och mobilitet”,
 5. [10 000 000 000 EUR] för klustret ”livsmedel och naturresurser”,
 6. [2 200 000 000 EUR] för gemensamma forskningscentrumets icke-nukleära direkta åtgärder.
- c) [13 500 000 000 EUR] för tredje pelaren, ”öppen innovation”, för perioden 2021–2027, varav
1. [10 500 000 000 EUR] för Europeiska innovationsrådet, inklusive upp till 500 000 000 EUR för europeiska innovationsekosystem,
 2. [3 000 000 000 EUR] för Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).
- d) [2 100 000 000 EUR] för delen ”förstärkning av det europeiska forskningsområdet” för perioden 2021–2027, varav
1. [1 700 000 000 EUR] för ”delning av spetskompetens”,
 2. [400 000 000 EUR] för ”reformer och förstärkning av det europeiska forsknings- och innovationssystemet”.

3. [För att kunna reagera på oförutsedda situationer eller ny utveckling och nya behov får kommissionen, inom ramen för det årliga budgetförfarandet, avvika från de belopp som avses i punkt 2 upp till maximalt [10 %]. Sådana avvikelser ska inte tillåtas för de belopp som avses i punkt 2 b.6 i denna artikel eller det totala belopp som anges för delen ”förstärkning av det europeiska forskningsområdet” i punkt 2 i denna artikel.]
4. Det belopp som avses i punkt 1 för det särskilda programmet som avses i artikel 1.3 a och för EIT får även täcka utgifter för förberedelser, övervakning, kontroll, revision, utvärdering och andra verksamheter som krävs för förvaltning och genomförande av programmet, inbegripet alla administrativa kostnader, samt bedömning av programmets måluppfyllelse. Det får också täcka utgifter för studier, expertmöten, informations- och kommunikationsåtgärder, i den mån de har anknytning till programmets mål, samt utgifter i samband med it-nätverk som fokuserar på informationsbearbetning och -utbyte, däribland gemensamma it-verktyg och annat tekniskt och administrativt stöd som behövs i samband med förvaltningen av programmet.
5. Vid behov får anslag föras in i budgeten efter 2027 för att täcka utgifter enligt punkt 4 för förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027.
6. Om den åtgärd som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i årliga delåtaganden.
7. Utan att det påverkar tillämpningen av budgetförordningen kan utgifter för åtgärder till följd av projekt som ingår i det första arbetsprogrammet vara stödberättigande från och med den 1 januari 2021.

8. [Resurser som avsatts för medlemsstater inom ramen för delad förvaltning och som kan överföras i enlighet med artikel 21 i förordning (EU) XX [...förordningen om gemensamma bestämmelser] får, på medlemsstaternas begäran, överföras till programmet. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i den artikeln. Dessa resurser ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten, om inte annat beslutas av den berörda förvaltningsmyndigheten i den medlemsstaten].
9. Horisont Europa är avsett att genomföras i samverkan med andra EU-finansieringsprogram samtidigt som man eftersträvar största möjliga förenkling. En icke uttömmande förteckning över synergier med andra EU-finansieringsprogram återfinns i bilaga IV.

Artikel 10

Öppen vetenskap

1. Öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer som härrör från forskning som finansieras inom ramen för programmet och öppen åtkomst till forskningsdata, inbegripet dessa bakomliggande vetenskapliga publikationer, ska säkerställas i enlighet med artikel 35.3 i denna förordning. Den senare ska även överensstämja med principen ”så fri som möjligt och så begränsad som nödvändigt”. Öppen åtkomst till forskningsresultat ska uppmuntras, t.ex. till förmån för små och medelstora företag.
2. Ansvarsfull hantering av forskningsdata ska säkerställas i linje med de så kallade Fairprinciperna om sökbarhet, tillgänglighet, kompatibilitet och återanvändbarhet. Uppmärksamhet ska också ägnas långsiktigt bevarande av uppgifter.
3. Öppen vetenskap inbegripet och utöver öppen åtkomst till forskningsresultat och ansvarsfull hantering av forskningsdata ska främjas och uppmuntras.

Artikel 11

Kompletterande finansiering

Åtgärder som certifierats med en spetskompetensstämpel, eller som uppfyller de kumulativa, jämförande villkoren att

- a) de har bedömts i en ansökningsomgång enligt programmet,
- b) de uppfyller minimikraven för kvalitet i den ansökningsomgången,
- c) de får inte finansieras inom ramen för den ansökningsomgången enbart på grund av budgetbegränsningar,

[får erhålla stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska socialfonden+ eller Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, i enlighet med artikel [67].5 i förordning (EU) XX [förordningen om gemensamma bestämmelser] och artikel [8] i förordning (EU) XX [finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken], förutsatt att åtgärderna är förenliga med målen för programmet i fråga. Bestämmelserna för den fond som ger stöd ska tillämpas.]

Artikel 12

Tredjeländer som är associerade till programmet¹⁰

- [1. Programmet ska vara öppet för associering för följande tredjeländer:
 - a) Medlemmar av Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) som är medlemmar i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), i enlighet med villkoren i EES-avtalet.

¹⁰ [Denna artikel utgör en del av förhandlingspaketet om den fleråriga budgetramen och kommer därför att ändras på grundval av horisontell inriktning. Det förutsätts att associeringen av Efta-medlemmar bör ske i enlighet med de särskilda villkor som fastställs i avtal mellan unionen och dessa länder.]

- b) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater, i enlighet med de allmänna principer och villkor som fastställs för dessa länders deltagande i unionens program i enlighet med ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som finns i avtal mellan unionen och dessa länder.
- c) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och villkor som fastställs för dessa länders deltagande i unionens program i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land, eller liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan unionen och dessa länder.
- d) Tredjeländer och territorier som uppfyller samtliga följande kriterier:
 - i) God kapacitet inom vetenskap, teknik och innovation.
 - ii) Engagemang för en regelbaserad öppen marknadsekonomi med rättvis och skälig hantering av immaterialrättigheter och underbyggd av demokratiska institutioner.
 - iii) Aktivt främjande av strategier för att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välfärd.

Associering till programmet av vart och ett av de tredjeländer som avses i led d ska ske i enlighet med villkoren i ett särskilt avtal som omfattar tredjelandets deltagande i något unionsprogram, under förutsättning att avtalet

- säkerställer en rimlig balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i unionsprogrammen,
- fastställer villkoren för deltagande i programmen, inklusive beräkningen av ekonomiska bidrag till enskilda program och deras administrativa kostnader. Dessa bidrag ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen,

- inte ger tredjelandet beslutsbefogenhet över programmet,
 - garanterar unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda sina ekonomiska intressen.
2. Omfattningen av varje enskilt tredjelands associering till programmet ska beakta målet att driva på den ekonomiska tillväxten i unionen genom innovation. Därför kan delar av programmet vara uteslutna från associeringsavtal för vissa länder, med undantag för EES-länder, anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidater.
 3. Associeringsavtalet ska i förekommande fall möjliggöra för rättsliga enheter som är etablerade i unionen att delta i motsvarande program i associerade länder i enlighet med de villkor som fastställs i associeringsavtalet.
 4. Villkoren för bestämning av det ekonomiska bidragets omfattning ska garantera automatisk korrigering av eventuella betydande obalanser jämfört med det belopp som enheter som är etablerade i det associerade landet erhåller genom deltagande i programmet, med beaktande av kostnaderna för programmets förvaltning, utförande och drift.]

AVDELNING II

REGLER FÖR DELTAGANDE OCH SPRIDNING

KAPITEL I

Allmänna bestämmelser

Artikel 13

Finansieringsorgan och gemensamma forskningscentrumets direkta åtgärder

1. Finansieringsorgan får avvika från de regler som fastställs i denna avdelning, utom från artiklarna 14, 15 och 16, i vederbörligen motiverade fall och endast om detta är tillåtet enligt den grundläggande akten om inrättande av finansieringsorganet eller om delegering av budgetgenomförandeuppgifter till detta eller, för finansieringsorgan i enlighet med artikel 62.1 c ii, iii eller v i budgetförordningen, om det föreskrivs i bidragsavtalet och deras särskilda operativa behov eller åtgärdens natur så kräver.
2. Reglerna i denna avdelning ska inte tillämpas på de direkta åtgärder som vidtas av gemensamma forskningscentrumet.

Artikel 14

Stödberättigande åtgärder

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel ska endast åtgärder som genomför de mål som avses i artikel 3 berättiga till finansiering.

Följande forskningsområden får inte finansieras:

- a) Verksamhet som syftar till mänsklig kloning för reproduktionsändamål.
 - b) Verksamhet som syftar till förändring av människors arvs massa och som kan leda till att sådana förändringar blir ärftliga¹¹.
 - c) Verksamhet som syftar till att skapa mänskliga embryon enbart för forskningsändamål eller för att erhålla stamceller, inbegripet genom somatisk cellkärnöverföring.
2. Forskning på mänskliga stamceller, både adulta och embryonala, får finansieras, beroende både på innehållet i forskningsförslaget och på regelverket i de berörda medlemsstaterna. Forskningsverksamhet som är förbjuden i samtliga medlemsstater får inte finansieras, varken i eller utanför EU. Verksamhet som är förbjuden i en medlemsstat får inte finansieras där.

Artikel 15

Etik¹²

1. Åtgärder som genomförs inom programmet ska följa etiska principer och tillämplig lagstiftning på nationell, unions- och internationell nivå, inbegripet Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, med tilläggsprotokoll.

Man ska särskilt beakta proportionalitetsprincipen, rätten till integritet, rätten till skydd av personuppgifter, rätten till fysisk och mental integritet för personer, rätten till icke-diskriminering, behovet att garantera en hög skyddsnivå för människors hälsa och skyddet av miljön.

¹¹ Forskning om cancerbehandling av gonader kan finansieras.

¹² Om inte annat följer av den slutliga rättsakten kommer kommissionen att avge en förklaring om forskning på mänskliga embryonala stamceller, som i H2020 (förklaring 2013 / C 373/02).

2. Enheter som deltar i åtgärden ska tillhandahålla följande:
 - a) En etisk självbedömning som anger och preciserar alla förutsebara etiska frågor som rör målet, genomförandet och de sannolika effekterna av de verksamheter som ska finansieras, inklusive en bekräftelse av förenligheten med punkt 1, samt en beskrivning av hur den kommer att säkerställas.
 - b) En bekräftelse av att verksamheterna kommer att följa den europeiska uppförandekoden för forskningsintegritet som publicerats av All European Academies och att inga verksamheter som undantas från finansiering kommer att genomföras.
 - c) För verksamheter som bedrivs utanför unionen: en bekräftelse på att dessa verksamheter skulle ha varit tillåtna i en medlemsstat. and
 - d) För verksamheter där mänskliga embryonala stamceller används: detaljerade uppgifter om de åtgärder för tillståndsgivning och kontroll som ska vidtas av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna och detaljerade uppgifter om de etiska godkännanden som ska erhållas innan de berörda verksamheterna inleds.
3. Förslagen ska systematiskt kontrolleras för att identifiera åtgärder som väcker komplicerade eller allvarliga etiska frågor; dessa ska genomgå en etisk bedömning. Den etiska bedömningen ska utföras av kommissionen såvida den inte har delegerats till finansieringsorganet. För åtgärder som inbegriper användning av mänskliga embryonala stamceller eller mänskliga embryon är en etisk bedömning obligatorisk. Etiska kontroller och bedömningar ska genomföras med stöd av etikexperter. Kommissionen och finansieringsorganen ska i största möjliga utsträckning säkerställa insyn i de etiska förfarandena.
4. Enheter som deltar i åtgärden måste införskaffa alla godkännanden eller andra obligatoriska handlingar från relevanta nationella eller lokala etikkommittéer eller andra organ, t.ex. dataskyddsmyndigheter, innan den berörda verksamheten inleds. Dokumenten ska arkiveras och tillhandahållas kommissionen eller finansieringsorganet på begäran.

5. Om så är lämpligt ska etiska kontroller utföras av kommissionen eller finansieringsorganet. För allvarliga eller komplicerade etiska frågor ska kontrollerna utföras av kommissionen såvida inte en delegering till organet har gjorts.

Etiska kontroller ska genomföras med stöd av etikexperter.

6. Åtgärder som inte uppfyller etikreglerna i punkterna 1–4 kan uteslutas eller avslutas när som helst.

Artikel 16

Säkerhet

1. Åtgärder som genomförs inom programmet ska vara förenliga med gällande säkerhetsbestämmelser, i synnerhet bestämmelserna om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter mot otillåtet röjande, inbegripet överensstämmelse med tillämplig nationell lagstiftning och unionslagstiftning. Vid forskning som bedrivs utanför unionen som använder sig av och/eller genererar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är det, utöver iakttagandet av nämnda krav, nödvändigt att ett säkerhetsavtal ingås mellan unionen och det tredjeland där forskningen bedrivs.
2. Om så är lämpligt ska förslag innehålla en självbedömning avseende säkerhet som anger eventuella säkerhetsproblem och beskriver hur dessa kommer att hanteras, så att tillämpliga krav i nationell lagstiftning och unionslagstiftning uppfylls.
3. Kommissionen eller finansieringsorganet ska vid behov utföra en granskning av förslag som väcker säkerhetsfrågor.
4. I tillämpliga fall ska åtgärderna vara förenliga med beslut (EU, Euratom) 2015/444 och dess tillämpningsföreskrifter.
5. Enheter som deltar i åtgärden ska säkerställa skydd mot obehörigt röjande av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som används och/eller genereras inom åtgärden. De ska, innan de berörda verksamheterna inleds, tillhandahålla intyg på säkerhetsgodkännande för personer och/eller för anläggningen som utfärdats av berörda nationella säkerhetsmyndigheter.

6. Om externa experter måste hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska en lämplig säkerhetsprövning krävas innan experterna utses.
7. Kommissionen eller finansieringsorganet får vid behov utföra säkerhetskontroller.
8. Åtgärder som inte uppfyller säkerhetsreglerna i punkterna 1, 2, 4, 5 och 7 kan uteslutas eller avslutas när som helst.

KAPITEL II

Bidrag

Artikel 17

Bidrag

Bidrag inom programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VIII i budgetförordningen, om inte något annat anges i detta kapitel.

Artikel 18

Enheter som har rätt att delta

1. Rättsliga enheter, oavsett etableringsort, och internationella organisationer får delta i åtgärder inom programmet under förutsättning att villkoren i denna förordning har uppfyllts, liksom eventuella villkor som fastställs i tillhörande arbetsprogram eller ansökningsomgång.
2. Enheterna ska ingå i ett konsortium som ska omfatta minst tre oberoende rättsliga enheter som är etablerade i var sin medlemsstat eller ett associerat land och med minst en av dem etablerad i en medlemsstat, såvida inte
 - a) arbetsprogrammet föreskriver något annat, om detta är vederbörligen motiverat,

- b) åtgärden är av det slag som avses i punkt 3 eller 4.
3. Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning, Europeiska innovationsrådets åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet samt samfinansieringsåtgärder för program kan genomföras av en eller flera rättsliga enheter, varav en måste vara etablerad i en medlemsstat eller i ett associerat land.
 4. Samordnings- och stödåtgärder kan genomföras av en eller flera rättsliga enheter, och dessa kan vara etablerade i en medlemsstat, ett associerat land [eller ett annat tredjeland]¹³.
 5. När det gäller åtgärder med anknytning till unionens strategiska tillgångar, intressen, oberoende eller säkerhet får arbetsprogrammet föreskriva att deltagandet kan begränsas till enbart rättsliga enheter som är etablerade i medlemsstaterna, eller till rättsliga enheter som är etablerade i särskilt angivna associerade länder [eller tredjeländer] utöver medlemsstaterna. En begränsning av deltagandet för rättsliga enheter etablerade i associerade länder som är medlemmar i EES ska ske i enlighet med villkoren i EES-avtalet.
 6. Om det är lämpligt och vederbörligen motiverat får arbetsprogrammet föreskriva kriterier för stödberättigande utöver dem som anges i punkterna 2, 3, 4 och 5 i enlighet med särskilda policykrav eller åtgärdens karaktär och mål, inklusive antalet rättsliga enheter, typ av rättslig enhet och etableringsort.
 7. [För åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 9.8 ska deltagandet begränsas till en enda rättslig enhet som är etablerad i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion, utom då något annat överenskommits med förvaltningsmyndigheten och fastställts i arbetsprogrammet.]
 8. Om så anges i arbetsprogrammet får gemensamma forskningscentrumet delta i åtgärder.
 9. Gemensamma forskningscentrumet, internationella europeiska forskningsorganisationer och rättsliga enheter som inrättats enligt EU-rätten ska anses vara etablerade i en annan medlemsstat än de i vilka andra rättsliga enheter som deltar i åtgärden är etablerade.

¹³ Parenteserna har lagts in på begäran av förhandlarna om den fleråriga budgetramen.

10. När det gäller Europeiska forskningsrådets åtgärder för spetsforskning samt åtgärder för utbildning och rörlighet ska internationella organisationer med säte i en medlemsstat eller i ett associerat land anses vara etablerade i medlemsstaten eller det associerade landet i fråga.

Artikel 19

Enheter som är berättigade till finansiering

1. Enheter är berättigade till finansiering om de är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land.

[För åtgärder som erhåller belopp enligt artikel 9.8 ska endast enheter som är etablerade i den delegerande förvaltningsmyndighetens jurisdiktion vara berättigade till finansiering.]
2. [Enheter som är etablerade i ett icke associerat tredjeland bör i princip bära kostnaderna för sitt deltagande. Länder med låga till medelhöga inkomster¹⁴ och, undantagsvis, andra icke associerade tredjeländer kan komma i fråga för finansiering om
 - a) tredjelandet har identifierats i det arbetsprogram som antagits av kommissionen, eller
 - b) kommissionen eller finansieringsorganet anser att landets deltagande är viktigt för genomförandet av åtgärden.]
3. Anknutna enheter är berättigade till finansiering inom en åtgärd om de är etablerade i en medlemsstat, ett associerat land [eller ett tredjeland] som anges i det arbetsprogram som antagits av kommissionen.

¹⁴ En förteckning över länder med låga till medelhöga inkomster kommer att bifogas arbetsprogrammet.

Ansökningsomgångar

1. Utan hinder av de särskilda bestämmelserna i punkt 2 ska innehållet i ansökningsomgången för alla åtgärder tas med i arbetsprogrammet.
2. För utarbetandet av åtgärdsuppsättningar inom ramen för övergångsverksamheter inom EIC Pathfinder gäller följande:
 - a) Lanseringen av och innehållet i ansökningsomgångarna ska fastställas med beaktande av de mål och den budget som anges i arbetsprogrammet i förhållande till den berörda åtgärdsportföljen.
 - b) Varje förslag som valts ut genom en ansökningsomgång inom ramen för EIC Pathfinder ska omfatta ett fast belopp på 50 000 euro för kompletterande åtgärder, till exempel att bedöma möjliga avknoppningseffekter, potentiella marknadsskapande innovationer eller ta fram en övertygande verksamhetsplan. Beloppet får utnyttjas efter att kommissionen gett sitt godkännande. Den programkommitté som inrättas inom ramen för det särskilda programmet ska informeras om detta.
3. Om det är nödvändigt för att uppnå målen med en ansökningsomgång kan den, i undantagsfall, begränsas till att utveckla ytterligare verksamheter eller lägga till ytterligare partner till befintliga åtgärder. Arbetsprogrammet får dessutom omfatta en möjlighet för rättsliga enheter från medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat att gå med i redan utvalda samarbetsinriktade forsknings- och innovationsåtgärder, förutsatt att respektive konsortium ger sitt medgivande och att inga rättsliga enheter från sådana medlemsstater redan medverkar.
4. Det krävs inte någon ansökningsomgång för samordnings- och stödåtgärder eller samfinansieringsåtgärder för program som
 - a) ska genomföras av gemensamma forskningscentrumet eller rättsliga enheter som anges i arbetsprogrammet och and
 - b) inte omfattas av räckvidden för en ansökningsomgång, i enlighet med artikel 195 e i budgetförordningen.

5. Arbetsprogrammet ska ange inom vilka ansökningsomgångar som ”spetskompetensstämplar” kommer att tilldelas. Med förhandstillstånd från den sökande får information om ansökan och utvärderingen delas med berörda finansieringsmyndigheter, på villkor att det ingås avtal om konfidentialitet.

Artikel 21

Gemensamma ansökningsomgångar

Kommissionen eller finansieringsorganet får utfärda en gemensam ansökningsomgång med

- a) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
- b) internationella organisationer,
- c) icke vinstdrivande rättsliga enheter.

Vid en gemensam ansökningsomgång ska gemensamma förfaranden fastställas för urval och utvärdering av förslag. Förfarandena ska involvera en representativ grupp av experter som utses av varje part.

Förkommersiell upphandling och upphandling av innovativa lösningar

1. Åtgärderna får inbegripa, eller ha som sitt primära syfte, förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar som ska utföras av stödmottagare som är upphandlande myndigheter eller upphandlande enheter enligt definitionerna i direktiven 2014/23/EU¹⁵, 2014/24/EU¹⁶, 2014/25/EU¹⁷ och 2009/81/EG¹⁸.
2. För upphandlingsförfaranden gäller följande:
 - a) De ska följa principerna om öppenhet, icke-diskriminering, likabehandling, sund ekonomisk förvaltning och proportionalitet samt gällande konkurrensregler.
 - b) De får, beträffande förkommersiell upphandling, föreskriva särskilda villkor, exempelvis att den upphandlade verksamheten endast får utföras inom medlemsstaternas territorium eller i associerade länder.
 - c) De får tillåta att flera kontrakt beviljas genom samma förfarande (flera leverantörer).
and
 - d) De ska föreskriva tilldelning av kontrakt till den eller de anbudsgivare som har det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, och samtidigt säkerställa att det inte förekommer några intressekonflikter.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner (EUT L 94, 28.3.2014, s. 1).

¹⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65).

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 243).

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/81/EG av den 13 juli 2009 om samordning av förfarandena vid tilldelning av vissa kontrakt för byggtreprenader, varor och tjänster av upphandlande myndigheter och enheter på försvars- och säkerhetsområdet och om ändring av direktiven 2004/17/EG och 2004/18/EG (EUT L 216, 20.8.2009, s. 76).

3. En uppdragstagare som tar fram resultat i förkommersiell upphandling ska äga åtminstone de tillhörande immateriella rättigheterna. De upphandlande myndigheterna ska åtminstone ha nyttjanderätt utan ersättningskrav till resultaten för egen användning samt rätt att bevilja, eller ålägga deltagande uppdragstagare att bevilja, icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja resultaten, på de upphandlande myndigheternas vägnar, på rättvisa och rimliga villkor och utan rätt att bevilja underlicenser. Om en uppdragstagare inte lyckas utnyttja resultaten kommersiellt inom en i kontraktet fastställd period efter den förkommersiella upphandlingen kan de upphandlande myndigheterna, efter att ha diskuterat saken med uppdragstagaren, kräva att uppdragstagaren överlåter äganderätten till resultaten till dem.

¹⁹[Artikel 23

Kumulativ finansiering

En åtgärd som har fått bidrag från något annat unionsprogram får också erhålla bidrag genom programmet, under förutsättning att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för varje bidragande unionsprogram ska tillämpas för dess respektive bidrag till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och stödet från de olika unionsprogrammen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.]

Artikel 24

Urvalskriterier

1. Utöver de undantag som anges i artikel 198.5 i budgetförordningen ska den finansiella kapaciteten kontrolleras endast för samordnaren och endast om den begärda finansieringen från unionen för åtgärden är på minst 500 000 EUR.

¹⁹ [Beroende på resultatet av förhandlingarna om respektive rättsakter.]

2. Om det finns anledning att tvivla på den finansiella kapaciteten eller om det finns en högre risk på grund av deltagande i flera pågående åtgärder som finansieras genom unionens forsknings- och innovationsprogram, ska dock kommissionen eller finansieringsorganet även kontrollera den finansiella kapaciteten hos andra sökande eller hos samordnarna under det tröskelvärde som avses i punkt 1.
3. Om den finansiella kapaciteten är strukturellt garanterad av en annan rättslig enhet ska den finansiella kapaciteten hos den sistnämnda kontrolleras.
4. I händelse av svag finansiell kapacitet får kommissionen eller finansieringsorganet villkora den sökandes deltagande med tillhandahållandet av en förklaring om solidariskt ansvar från en anknuten enhet.
5. Bidraget till den ömsesidiga försäkringsmekanism som anges i artikel 33 ska anses som en tillräcklig garanti enligt artikel 152 i budgetförordningen. Inga ytterligare garantier eller säkerheter får godtas från stödmottagarna eller åläggas dem.

Artikel 25

Tilldelningskriterier

1. Förslagen ska bedömas på grundval av följande tilldelningskriterier:
 - a) spetskompetens,
 - b) genomslag,
 - c) Kvalitet och effektivitet i genomförandet.
2. Endast det kriterium som avses i punkt 1 a ska tillämpas på förslag avseende EFR-åtgärder för spetsforskning.
3. Arbetsprogrammet ska innehålla närmare uppgifter om tillämpningen av de tilldelningskriterier som anges i punkt 1 och kan också innehålla uppgifter om viktning och trösklar.

Utvärdering

1. Förslag ska utvärderas av utvärderingskommittén, som ska bestå av oberoende externa experter.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i vederbörligen motiverade fall som återges i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet får utvärderingskommittén delvis eller, vid samordnings- och stödåtgärder, helt eller delvis bestå av företrädare för unionens institutioner eller organ enligt vad som avses i artikel 150 i budgetförordningen.

Utvärderingsprocessen får följas av oberoende observatörer.

2. I förekommande fall ska utvärderingskommittén rangordna de förslag som klarat tillämpliga tröskelvärden efter
 - a) deras utvärderingsresultat,
 - b) deras bidrag till uppnåendet av specifika policymål, inklusive sammanställningen av en enhetlig projektportfölj för EIC Pathfinder-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet.

För EIC-verksamheter, uppdrag och i andra vederbörligen motiverade fall som återges detaljerat i det av kommissionen antagna arbetsprogrammet får utvärderingskommittén även föreslå ändringar i förslagen i den mån det behövs för att bibehålla konsekvensen i portföljstrategin. Sådana ändringar ska vara i överensstämmelse med villkoren för deltagande och med principen om likabehandling. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

3. I enlighet med artikel 200.7 i budgetförordningen ska sökande få återkoppling i alla skeden av utvärderingen och, i förekommande fall, informeras om orsakerna till avslaget.
4. Rättsliga enheter som är etablerade i medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat och som med lyckat resultat deltagit i komponenten ”Breddat deltagande och delad spetskompetens” ska, på begäran, få ett intyg om sådant deltagande som kan bifogas förslag till den andra pelaren i det program som de samordnar.

Artikel 27

Förfarande för omprövning av utvärderingen

1. En sökande kan begära omprövning av utvärderingen om denne anser att det gällande utvärderingsförfarandet inte har tillämpats korrekt på det inlämnade förslaget²⁰.
2. En omprövning av utvärderingen gäller bara de formella aspekterna av utvärderingen, inte utvärderingen av förslagets förtjänster.
- 2a. En kommitté för omprövning av utvärderingen ska avge ett yttrande om de formella aspekterna och ska ledas av en tjänsteman vid kommissionen eller det berörda finansieringsorganet, från en annan avdelning än den som är ansvarig för ansökningsomgången. Kommittén får rekommendera något av följande:
 - a) Ny bedömning av ansökan i första hand utförd av bedömare som inte deltog i den föregående bedömningen.
 - b) Bekräftelse av den ursprungliga utvärderingen.
3. Omprövningen av utvärderingen får inte försena urvalsprocessen för förslag som inte är föremål för omprövning.

²⁰ Förfarandet kommer att förklaras i ett dokument som offentliggörs innan utvärderingen inleds.

Artikel 28

Tid för beviljande

1. Genom undantag från artikel 194.2 första stycket i budgetförordningen ska följande tidsfrister gälla:
 - a) En period på högst fem månader från slutdatumet för att lämna in fullständiga ansökningar, när det gäller att informera alla sökande om resultatet av bedömningen av deras ansökan.
 - b) En period på högst åtta månader från slutdatumet för att lämna in fullständiga ansökningar, för att underteckna bidragsavtal med sökande.
2. Arbetsprogrammet får fastställa kortare perioder.
3. Utöver de undantag som föreskrivs i artikel 194.2 andra stycket i budgetförordningen får de tidsfrister som avses i punkt 1 överskridas för EFR-åtgärder och för uppdrag samt när åtgärder läggs fram för en etik- eller säkerhetsbedömning.

Artikel 29

Genomförande av bidraget

1. Om en deltagare underlåter att uppfylla sina skyldigheter i fråga om det tekniska genomförandet av åtgärden ska övriga deltagare uppfylla skyldigheterna utan ytterligare unionsfinansiering, såvida inte kommissionen uttryckligen befriar dem från den skyldigheten. Varje stödmottagares finansiella ansvar ska vara begränsat till dess egna skulder, om inte annat följer av de bestämmelser som rör den ömsesidiga försäkringsmekanismen.
2. Bidragsavtalet får fastställa delmål och därtill hörande delbetalningar av förfinansieringen. Om delmål inte uppnås kan åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas.

3. Åtgärden kan också avslutas om de förväntade resultaten har förlorat sin relevans för unionen av vetenskapliga eller tekniska skäl, eller när det gäller Europeiska innovationsrådets Accelerator, också av ekonomiska skäl.

Artikel 29a

Mall för bidragsavtal

1. Kommissionen ska i nära samarbete med medlemsstaterna utarbeta mallar för bidragsavtal mellan kommissionen eller det berörda finansieringsorganet och stödmottagarna i enlighet med denna förordning. Om det visar sig vara nödvändigt att göra en betydande ändring av modellen för bidragsavtal ska kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna på lämpligt sätt revidera mallen.
2. I bidragsavtalet ska stödmottagarnas och antingen kommissionens eller det berörda finansieringsorganets rättigheter och skyldigheter fastställas i enlighet med denna förordning. Bidragsavtalet ska också fastställa såväl rättigheterna och skyldigheterna för rättsliga enheter som blir stödmottagare under åtgärdens genomförande som en konsortiekoordinators roll och arbetsuppgifter.

Artikel 30

Finansieringsgrader

1. En och samma finansieringsgrad ska tillämpas för alla verksamheter inom en åtgärd. Den maximala finansieringsgraden ska fastställas i arbetsprogrammet.
2. Programmet får ersätta upp till 100 % av en åtgärds totala stödberättigande kostnader, utom för
 - a) innovationsåtgärder: upp till 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna, utom för icke vinstdrivande rättsliga enheter där programmet kan ersätta upp till 100 % av de totala stödberättigande kostnaderna,
 - b) samfinansieringsåtgärder för program: minst 30 % av de totala stödberättigande kostnaderna, och i vissa särskilt motiverade fall upp till 70 %.

3. De finansieringsgrader som fastställs i denna artikel ska också tillämpas på åtgärder där finansiering avseende schablonbelopp, enhetskostnader eller klumpsummor fastställts för hela eller delar av åtgärden.

Artikel 31

Indirekta kostnader

1. Indirekta stödberättigande kostnader ska fastställas genom tillämpning av en schablonsats på 25 % av de totala direkta stödberättigande kostnaderna exklusive direkta stödberättigande kostnader för utläggande på entreprenad, finansiellt stöd till tredje parter och alla enhetskostnader och klumpsummor som inbegriper indirekta kostnader.

Indirekta kostnader som ingår i enhetskostnader eller klumpsummor ska, där så är lämpligt, beräknas med användning av den schablonnivå som anges i punkt 1, med undantag för internt fakturerade enhetskostnader för varor och tjänster som ska beräknas på grundval av de faktiska kostnaderna, i enlighet med stödmottagarens vanliga praxis för kostnadsredovisning.

2. Om detta anges i arbetsprogrammet får dock indirekta kostnader redovisas i form av en klumpsumma eller enhetskostnader.

Artikel 32

Stödberättigande kostnader

1. Utöver de kriterier som anges i artikel 186 i budgetförordningen, för stödmottagare med projektbaserad ersättning, är personalkostnader stödberättigande upp till den ersättning som personen skulle ha erhållit för arbete i liknande projekt som finansieras av nationella system, inklusive sociala avgifter och andra kostnader kopplade till ersättningen till åtgärdens personal, och som härrör från nationell rätt eller från anställningsavtalet.

Projektbaserad ersättning avses ersättning som är kopplad till en persons deltagande i projekt, är en del av stödmottagarens vanliga ersättningspraxis och betalas ut på ett konsekvent sätt.

2. Genom undantag från artikel 190.1 i budgetförordningen ska kostnader för resurser som ställs till förfogande av tredje parter genom naturabidrag vara stödberättigande upp till den tredje partens direkta stödberättigande kostnader.
3. Genom undantag från artikel 192 i budgetförordningen ska intäkter som genereras genom utnyttjande av resultaten inte betraktas som intäkter från åtgärden.
4. Genom undantag från artikel 203.4 i budgetförordningen ska ett intyg om redovisningen vara obligatoriskt vid utbetalningen av återstoden om det belopp som hävdas motsvara faktiska kostnader och enhetskostnader, beräknat i enlighet med gängse kostnadsredovisningspraxis, är på minst 325 000 EUR.

Artikel 33

Ömsesidig försäkringsmekanism

1. En ömsesidig försäkringsmekanism (nedan kallad mekanismen) inrättas härmed, som ersätter och efterträder den fond som inrättats i enlighet med artikel 38 i förordning (EG) nr 1290/2013. Mekanismen ska täcka risken i samband med förfallna skulder som inte betalas in av stödmottagarna
 - a) till kommissionen enligt beslut nr 1982/2006/EG,
 - b) till kommissionen och unionsorgan enligt Horisont 2020,
 - c) till kommissionen och finansieringsorganen inom ramen för programmet.

Risktäckning beträffande de finansieringsorgan som avses i första stycket led c får genomföras genom ett system med indirekt täckning enligt det tillämpliga avtalet och med beaktande av typen av finansieringsorgan.

2. Mekanismen ska förvaltas av unionen, företrädd av kommissionen som verkställande organ. Kommissionen ska fastställa särskilda regler för mekanismens verksamhet.

3. Stödmottagarna ska bidra med 5 % av unionsfinansieringen för åtgärden. Detta bidrag kan, på grundval av regelbundna utvärderingar, höjas av kommissionen upp till 8 % eller minskas till under 5 %. Stödmottagarnas bidrag till mekanismen ska avräknas från den inledande förfinansieringen och betalas till mekanismen på stödmottagarnas vägnar, och får under inga omständigheter överstiga den inledande förhandsfinansieringens storlek.
4. Stödmottagarnas bidrag ska återbetalas vid utbetalningen av återstoden.
5. Eventuell avkastning som mekanismen genererar ska adderas till mekanismen. Om avkastningen är otillräcklig ska mekanismen inte ingripa och kommissionen eller finansieringsorganet ska återkräva eventuella förfallna belopp direkt från stödmottagarna eller de tredje parterna.
6. De återkrävda beloppen ska utgöra intäkter som avsätts till mekanismen i den mening som avses i artikel 21.5 i budgetförordningen. När alla bidrag vars risk direkt eller indirekt täcks genom mekanismen har genomförts ska eventuella utestående belopp återkrävas av kommissionen och tas upp i unionens budget, under förutsättning att beslut fattas av den lagstiftande myndigheten.
7. Mekanismen får öppnas för stödmottagare inom alla övriga direkt förvaltade EU-program. Kommissionen ska anta villkor för deltagande av stödmottagare inom andra program.

Artikel 34

Äganderätt och skydd

1. Stödmottagarna ska äga de resultat som de genererar. De ska se till att alla rättigheter som tillkommer deras anställda eller någon annan part i förhållande till resultaten kan utövas på ett sätt som är förenligt med stödmottagarens skyldigheter enligt villkoren i bidragsavtalet.

Två eller flera stödmottagare ska samäga resultat om

- a) de har genererat dem tillsammans, och

b) det inte går att

i) fastställa hur mycket respektive stödmottagare har bidragit till resultaten

eller

ii) särskilja resultaten i samband med ansökan om, erhållande av eller bibehållande av skydd för dem.

Samägarna ska skriftligen komma överens om fördelningen av och villkoren för utövande av samägandet. Om inte annat har avtalats får varje samägare bevilja icke-exklusiva licenser till tredje parter att utnyttja de samägda resultaten (utan rätt till underlicensiering), om de övriga samägarna underrättas om detta i förväg och erhåller rättvis och rimlig ersättning. De gemensamma ägarna får skriftligen komma överens om att tillämpa en annan ordning än samägande.

2. Stödmottagare som har fått EU-finansiering ska på lämpligt sätt skydda sina resultat om detta är möjligt och motiverat, med beaktande av alla relevanta faktorer, inklusive möjligheterna till kommersiellt utnyttjande. Vid beslut om eventuellt skydd ska stödmottagarna också ta hänsyn till de berättigade intressena hos övriga stödmottagare i åtgärden.

Artikel 35

Utnyttjande och spridning

1. Stödmottagare som fått unionsfinansiering ska göra vederbörliga ansträngningar för att utnyttja sina resultat, särskilt i unionen, och de i åtgärden deltagande stödmottagarnas associerade länder. Utnyttjandet kan göras direkt av stödmottagarna eller indirekt, särskilt genom överlåtelse och licensiering av resultat i enlighet med artikel 36.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende utnyttjande.

Om resultaten, trots stödmottagarens vederbörliga ansträngningar, inte utnyttjas, vare sig direkt eller indirekt, inom den tidsfrist som anges i bidragsavtalet ska stödmottagaren använda en lämplig online-plattform som anges i bidragsavtalet för att hitta intresserade parter som kan utnyttja resultaten. Om det är motiverat på grundval av en begäran av stödmottagaren får denna skyldighet frångås.

2. Med förbehåll för begränsningar på grund av skyddet av immateriella rättigheter, säkerhetsbestämmelser eller legitima intressen ska stödmottagarna sprida sina resultat så snart som möjligt.

Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare skyldigheter avseende spridning.

3. Stödmottagarna ska se till att öppen åtkomst till vetenskapliga publikationer tillämpas enligt de villkor som anges i bidragsavtalet. Stödmottagarna ska särskilt se till att de eller upphovsmännen behåller tillräckliga immateriella rättigheter för att kunna följa kraven på öppen åtkomst.

Öppen åtkomst till forskningsdata ska vara den allmänna regeln enligt de villkor som anges i bidragsavtalet, men undantag ska tillämpas om detta är motiverat med hänsyn till de legitima intressena hos stödmottagarna, inklusive kommersiellt utnyttjande, och andra begränsningar, t.ex. dataskyddsregler, säkerhetsbestämmelser eller immateriella rättigheter.

Arbetsprogrammet får innehålla ytterligare krav på anslutning till förfaranden för öppen vetenskap.

4. Stödmottagarna ska hantera alla forskningsdata i enlighet med Fairprinciperna och med villkoren i bidragsavtalet och de ska upprätta en datahanteringsplan.

Arbetsprogrammet får innehålla ytterligare krav på att använda det europeiska öppna forskningsmolnet för att lagra och ge åtkomst till forskningsdata.

5. Stödmottagare som avser att sprida sina resultat ska meddela detta till övriga stödmottagare inom åtgärden i förväg. Varje övrig stödmottagare får invända mot detta om den kan visa att den avsedda spridningen avsevärt skulle skada dess berättigade intressen med avseende på resultaten eller bakgrundsinformation. I sådana fall får ingen spridning ske utan att lämpliga åtgärder vidtas för att skydda dessa berättigade intressen.

6. Om inte något annat föreskrivs i arbetsprogrammet ska förslag innehålla en plan för utnyttjande och spridning av resultat. Om det förväntade utnyttjandet omfattar utveckling, skapande, tillverkning och marknadsföring av en produkt eller process eller skapande och tillhandahållande av en tjänst ska planen innehålla en strategi för sådant utnyttjande. Om planen föreskriver utnyttjande främst i icke associerade tredjeländer ska de rättsliga enheterna förklara hur detta utnyttjande ändå ligger i unionens intresse.

Stödmottagarna ska vidareutveckla planen under tiden som åtgärden genomförs och efter det att den slutförts.

7. När det gäller övervakning och spridning som utförs av kommissionen eller finansieringsorganet ska stödmottagarna tillhandahålla all begärd information om utnyttjande och spridning av sina resultat enligt de villkor som fastställs i bidragsavtalet. Sådan information ska offentliggöras, med förbehåll för stödmottagarnas berättigade intressen.

Artikel 36

Överlåtelse och licensiering

1. Stödmottagare får överlåta äganderätten till sina resultat. De ska säkerställa att deras skyldigheter även gäller den nya ägaren och att denne är skyldig att överföra dem vid en eventuell senare överlåtelse.
2. Såvida inte annat skriftligen överenskommits för särskilt identifierade tredje parter eller såvida det inte är omöjligt enligt tillämplig lagstiftning, ska stödmottagare som avser att överlåta äganderätten till resultat i förväg meddela övriga stödmottagare som fortfarande har rätt att få del av resultaten. Detta meddelande ska innehålla tillräcklig information om den nya ägaren för att stödmottagarna ska kunna bedöma effekterna på sin åtkomsträtt.

Såvida inte annat skriftligen överenskommits för särskilt identifierade tredje parter får en stödmottagare göra invändningar mot en överlåtelse om denne kan visa att överlåtelsen skulle påverka den egna åtkomsträtten negativt. I sådana fall får överlåtelsen inte göras innan en överenskommelse har nåtts mellan de berörda stödmottagarna.

3. Stödmottagare får bevilja licenser för sina resultat eller på annat sätt bevilja rätt att utnyttja dem, även med exklusiv rätt, om detta inte påverkar fullgörandet av deras skyldigheter. Exklusiva licenser till resultaten får beviljas om alla övriga berörda stödmottagare samtycker till att avstå från sin nyttjanderätt till dem.
4. När så är motiverat ska bidragsavtalet fastställa rätten att invända mot överlåtelser av äganderätten till resultat, eller till beviljande av en exklusiv licens för resultat, om
 - a) de stödmottagare som genererat resultaten har erhållit unionsfinansiering,
 - b) överlåtelsen eller licensieringen sker till en rättslig enhet som är etablerad i ett icke-associerat tredjeland, och
 - c) överlåtelsen eller licensieringen inte är i linje med unionens intressen.

Om rätten att göra invändningar är tillämplig ska stödmottagaren lämna förhandsbesked.

Undantag från rätten att göra invändningar får medges skriftligen för överföringar eller bidrag till särskilt angivna rättsliga enheter om åtgärder för att skydda unionens intressen är på plats.

Artikel 37

Åtkomsträtt

1. Följande principer för åtkomsträtt ska tillämpas:
 - a) Begäran om att utöva åtkomsträtt eller avstå från åtkomsträtt ska göras skriftligen.
 - b) Om inget annat överenskommits med överlåtaren inbegriper åtkomsträtt inte rätten att underlicensiera.
 - c) Stödmottagarna ska, innan de ansluter sig till bidragsavtalet, underrätta varandra om eventuella begränsningar för att bevilja åtkomst till sin bakgrundsinformation.
 - d) Om en stödmottagare inte längre deltar i en åtgärd ska detta inte påverka stödmottagarens skyldighet att bevilja åtkomst.

- e) Om en stödmottagare inte fullgör sina skyldigheter får stödmottagarna komma överens om att denne inte längre har åtkomsträtt.

2. Stödmottagarna ska bevilja åtkomst till

- a) sina resultat, kostnadsfritt, till alla övriga stödmottagare inom åtgärden som behöver dem för att genomföra sina egna uppgifter,
- b) sin bakgrundsinformation till alla övriga stödmottagare inom åtgärden som behöver den för att genomföra sina egna uppgifter, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 1 c; denna åtkomst ska beviljas kostnadsfritt såvida inget annat överenskommits med stödmottagarna innan de anslöt sig till bidragsavtalet,
- c) sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 1 c, till sin bakgrundsinformation till alla övriga stödmottagare inom åtgärden som behöver den för att kunna utnyttja sina egna resultat; denna åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.

3. Om inte annat överenskommits med stödmottagarna ska de också bevilja åtkomst till sina resultat och, med förbehåll för eventuella begränsningar som avses i punkt 1 c, till sin bakgrundsinformation till en rättslig enhet som

- a) är etablerad i en medlemsstat eller ett associerat land,
- b) står under direkt eller indirekt kontroll av en annan stödmottagare, eller står under samma direkta eller indirekta kontroll som den stödmottagaren, eller kontrollerar den stödmottagaren direkt eller indirekt, och
- c) behöver åtkomst för att utnyttja den stödmottagarens resultat, i enlighet med stödmottagarens skyldigheter avseende utnyttjande.

Åtkomst ska beviljas på rättvisa och rimliga villkor som ska överenskommas.

4. En begäran om åtkomst för utnyttjande får lämnas in upp till ett år efter det att åtgärden slutförts, såvida inte stödmottagarna kommer överens om en annan tidsfrist.

5. Stödmottagare som har fått unionsfinansiering ska bevilja avgiftsfri åtkomst till sina resultat för unionens institutioner, organ, kontor och byråer för utveckling, genomförande och övervakning av unionens politik och program. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning.

I åtgärder inom klustret ”civil säkerhet för samhället” ska stödmottagare som fått EU-finansiering också ge kostnadsfri tillgång till sina resultat till medlemsstaternas nationella myndigheter för utarbetande, genomförande och övervakning av deras politik eller program på det berörda området. Åtkomsten ska begränsas till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning och ska beviljas genom ett bilateralt avtal som fastställer särskilda villkor för att säkerställa att dessa rättigheter endast kommer att utnyttjas i avsett syfte och att det finns lämpliga skyldigheter avseende konfidentialitet. Den begärande medlemsstaten, de begärande unionsinstitutionerna, -organen, -kontoren eller -byråerna ska underrätta alla medlemsstater om en sådan begäran.

6. Arbetsprogrammet får innehålla bestämmelser om ytterligare åtkomsträttigheter.

Artikel 38

Särskilda bestämmelser om utnyttjande och spridning

Särskilda regler om ägande, utnyttjande, spridning, överlåtelse och licensiering samt åtkomsträtt kan vara tillämpliga i fråga om EFR-åtgärder, åtgärder för utbildning och rörlighet, förkommersiell upphandling, offentlig upphandling av innovativa lösningar, samfinansieringsåtgärder för program samt samordnings- och stödåtgärder.

Dessa särskilda regler ska fastställas i bidragsavtalet och påverkar inte skyldigheterna beträffande öppen åtkomst.

KAPITEL III

Priser

Artikel 39

Priser

1. Priser inom ramen för programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning IX i budgetförordningen, om inte något annat anges i detta kapitel.
2. Alla rättsliga enheter, oavsett etableringsort, får delta i tävlingar, såvida inte något annat föreskrivs i arbetsprogrammet eller i tävlingsreglerna.
3. Kommissionen eller finansieringsorganet får anordna pristävlingar med
 - a) andra unionsorgan,
 - b) tredjeländer, inbegripet deras vetenskapliga och tekniska organisationer och byråer,
 - c) internationella organisationer, eller
 - d) icke vinstdrivande rättsliga enheter.
4. Arbetsprogrammet eller tävlingsbestämmelserna får innehålla skyldigheter i fråga om kommunikation, utnyttjande och spridning.

KAPITEL IV

Upphandling

Artikel 40

Upphandling

1. Upphandlingar inom ramen för programmet ska tilldelas och förvaltas i enlighet med avdelning VII i budgetförordningen, om inget något annat anges i detta kapitel.
2. Upphandlingar kan också utformas som förkommersiella upphandlingar eller upphandlingar av innovativa lösningar som utförs av kommissionen eller finansieringsorganet för egen räkning eller tillsammans med upphandlande myndigheter från medlemsstaterna och associerade länder. I dessa fall ska reglerna i artikel 22 tillämpas.

KAPITEL V

Blandfinansieringsinsatser och blandfinansiering

Artikel 41

Blandfinansieringsinsatser

Blandfinansieringsinsatser som beslutas enligt detta program ska genomföras i enlighet med InvestEU-programmet och avdelning X i budgetförordningen.

Artikel 42

Blandfinansiering från Horisont Europa och Europeiska innovationsrådet

1. Bidraget och komponenter i form av återbetalningspliktiga förskott av blandfinansieringen från Horisont Europa eller Europeiska innovationsrådet ska omfattas av artiklarna 30–33.

2. Blandfinansieringen från Europeiska innovationsrådet ska genomföras i enlighet med artikel 43. Stödet i form av blandfinansiering från Europeiska innovationsrådet får beviljas till dess att åtgärden kan finansieras som en blandfinansieringsinsats eller som en finansierings- och investeringsinsats som helt täcks av EU-garantin enligt InvestEU. Genom undantag från artikel 209 i budgetförordningen gäller inte de villkor som anges i punkt 2, och i synnerhet leden a och d, då blandfinansieringen från Europeiska innovationsrådet tilldelas.
3. Blandfinansiering från Horisont Europa kan beviljas en samfinansieringsåtgärd för program om ett gemensamt program för medlemsstater och associerade länder innehåller bestämmelser om användning av finansieringsinstrument till stöd för utvalda åtgärder. Bedömningen och urvalet av dessa åtgärder ska ske i enlighet med artiklarna 19, 20, 23, 24, 25 och 26. Genomförandeformerna för blandfinansiering inom Horisont Europa ska vara förenliga med artikel 29, i analogi med artikel 43.9 och med ytterligare villkor som anges i arbetsprogrammet.
4. Återbetalningar, inbegripet återbetalda förskott och intäkter i form av blandfinansiering från Horisont Europa och Europeiska innovationsrådet ska betraktas som interna inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.3 f och 21.4 i budgetförordningen.
5. Blandfinansiering från Horisont Europa och Europeiska innovationsrådet ska tillhandahållas på ett sätt som inte snedvrider konkurrensen på den inre marknaden.

Artikel 43

EIC Accelerator

1. Medan EIC Pathfinder kommer att tillhandahålla bidrag till projekt som genomförs av konsortier eller enskilda stödmottagare, ska EIC Accelerator huvudsakligen tillhandahålla blandfinansiering endast till enskilda stödmottagare. Under vissa förutsättningar, som anges i beslutet (särskilt program), får det också tillhandahålla stöd i form av enbart bidrag och i form av enbart eget kapital.

Stöd i form av enbart bidrag inom ramen för EIC Accelerator ska endast tillhandahållas om följande kumulativa villkor är uppfyllda:

- a) Projektet ska inkludera information om huruvida sökanden har kapacitet och vilja att expandera.
- b) Stödmottagaren får endast vara ett uppstartsföretag eller ett litet eller medelstort företag.
- c) Ett stöd i form av enbart bidrag inom ramen för EIC Accelerator får endast tillhandahållas en gång till en stödmottagare inom ramen för Horisont Europa och till ett värde av högst 2,5 miljoner EUR.

Stöd i form av enbart eget kapital får endast tillhandahållas en stödmottagare av stöd i form av enbart bidrag.

- 1a. Mottagarna av EIC Accelerator ska vara rättsliga enheter i form av uppstartsföretag, små och medelstora företag eller, i undantagsfall, i form av små medelstora börsnoterade företag²¹, som är etablerade i en medlemsstat eller ett associerat land. Förslaget kan lämnas in antingen av stödmottagaren eller, förutsatt att detta först har godkänts av stödmottagaren, av en eller flera fysiska personer eller rättsliga enheter som har för avsikt att inrätta eller stödja stödmottagaren. I det senare fallet kommer finansieringsavtalet endast att undertecknas med stödmottagaren.
- 2. Ett enda beslut om tilldelning ska omfatta och tillhandahålla finansiering för alla former av EU-bidrag som tillhandahålls inom ramen för blandfinansiering från Europeiska innovationsrådet.
- 3. Förslagen ska utvärderas efter sina individuella förtjänster av externa oberoende experter och väljas ut inom ramen för en kontinuerligt öppen ansökningsomgång med sista inlämningsdagar, baserat på artiklarna 24–26, om inte annat följer av punkt 4.

²¹ Enligt definitionen i artikel 2.

4. Tilldelningskriterierna ska vara
 - a) spetskompetens,
 - b) genomslag,
 - c) risknivån för åtgärden som skulle kunna förhindra investeringar, genomförandets kvalitet och effektivitet och behovet av unionsstöd.
5. Efter godkännande från de berörda sökande får kommissionen eller de finansieringsorgan som genomför Horisont Europa direkt lämna in för utvärdering enligt det sista utvärderingskriteriet ett förslag till en innovations- och marknadsspridningsåtgärd som redan uppfyller de två första kriterierna, under förutsättning att följande kumulativa villkor är uppfyllda:
 - a) Förslaget ska härröra från någon annan åtgärd som finansieras via Horisont 2020 från det här programmet eller, med förbehåll för ett pilotprojekt i det första arbetsprogrammet för Horisont Europa, från nationella och/eller regionala program. Detta inleds med en kartläggning av efterfrågan för ett sådant system. Närmare bestämmelser ska fastställas i det särskilda programmet.
 - b) Förslaget ska bygga på en tidigare projektutvärdering som gjorts för mindre än två år sedan som bedömer spetskompetens och förslagets effekter, med förbehåll för villkor och förfaranden som beskrivs närmare i arbetsprogrammet.
6. En spetskompetensstämpel kan beviljas om följande kumulativa villkor är uppfyllda:
 - a) Stödmottagaren är ett uppstartsföretag, ett litet eller medelstort företag eller ett litet medelstort börsnoterat företag
 - b) Förslaget var stödberättigande och uppfyller tillämpliga tröskelvärden för de två första tilldelningskriterier som avses i punkt 4,
 - c) för sådana verksamheter som skulle vara stödberättigande inom ramen för en innovationsåtgärd.

7. För förslag som klarat utvärderingen ska externa oberoende experter föreslå motsvarande stöd från EIC Accelerator, utifrån den risk som är inblandad och de resurser och den tid som krävs för att få ut och sprida innovationen på marknaden.

Kommissionen får avslå ett förslag som godkänts av utomstående oberoende experter, förutsatt att detta motiveras, t.ex. med hänvisning till uppfyllande av målen för unionens politik. Programkommittén ska informeras om skälen till sådana avslag.

8. Bidraget eller den del av stödet från EIC Accelerator som utgörs av ett återbetalningspliktigt förskott får inte överstiga 70 % av de totala stödberättigande kostnaderna för den utvalda innovationsåtgärden.
9. Genomförandeformerna för stödkomponenter i form av eget kapital och återbetalningspliktiga förskott av stöd från EIC Accelerator ska anges i beslut [särskilt program].
10. Avtalet för den åtgärd som valts ut ska fastställa särskilda delmål och motsvarande förfinansiering och delbetalningar av blandfinansieringen från stöd från EIC Accelerator.

Vid blandfinansiering från Europeiska innovationsrådet får verksamhet som motsvarar en innovationsåtgärd inledas och en första förfinansiering av bidraget eller det återbetalningspliktiga förskottet betalas ut före genomförandet av andra komponenter av den tilldelade blandfinansieringen från Europeiska innovationsrådet. Genomförandet av dessa komponenter ska vara villkorat med uppnåendet av specifika delmål som fastställts i avtalet.

11. I enlighet med avtalet ska åtgärden avbrytas, ändras eller i vederbörligen motiverade fall avslutas om delmål inte uppnås. Den får också avslutas om förväntad marknadsspridning inte kan uppnås.

I undantagsfall och på inrådan av Europeiska innovationsrådets styrelse får kommissionen besluta att öka stödet från EIC Accelerator efter en projektutvärdering som genomförts av externa oberoende experter. Programkommittén ska informeras om sådana fall.

KAPITEL VI

Experter

Artikel 44

Utseende av externa oberoende experter

1. Externa oberoende experter ska sällas ut och väljas ut på grundval av ansökningsomgångar som riktar sig till enskilda och ansökningsomgångar som riktar sig till berörda organisationer, till exempel forskningsorgan, forskningsinstitutioner, universitet, standardiseringsorgan, det civila samhällets organisationer eller företag, i syfte att upprätta en databas över kandidater. Genom undantag från artikel 237.3 i budgetförordningen får kommissionen eller det berörda finansieringsorganet, om det anses lämpligt och i vederbörligen motiverade fall, på ett öppet sätt välja ut en enskild expert med lämpliga färdigheter som inte ingår i databasen.
2. I enlighet med artikel 237.2 och 237.3 i budgetförordningen ska externa oberoende experter avlönas på grundval av standardiserade villkor. En lämplig ersättningsnivå som går utöver standardvillkoren och som baseras på relevanta marknadsstandarder kan beviljas om så är motiverat, särskilt för experter på hög nivå.
3. Utöver vad som anges i artikel 38.2 och 38.3 i budgetförordningen ska namnen på de externa oberoende experter som utvärderar bidragsansökningar och som utsetts på personliga mandat offentliggöras, med uppgift om deras sakkunskapsområde, minst en gång om året på kommissionens eller finansieringsorganets webbplats. Dessa uppgifter ska inhämtas, hanteras och offentliggöras i enlighet med EU:s bestämmelser om dataskydd.
4. Vid utseende av externa oberoende experter ska kommissionen eller det berörda finansieringsorganet vidta lämpliga åtgärder för att eftersträva en balanserad sammansättning inom expertgrupperna och utvärderingspanelerna i fråga om kompetens, erfarenheter, kunskap, inklusive inom samhällsvetenskap och humaniora, geografisk spridning och könsfördelning, med beaktande av situationen i åtgärdens ämnesområde.

AVDELNING III

PROGRAMÖVERVAKNING, KOMMUNIKATION, UTVÄRDERING OCH KONTROLL

Artikel 45

Övervakning och rapportering

1. Indikatorer för att rapportera om hur långt programmet kommit för att uppfylla målen i artikel 3 anges i bilaga V med användning av effektkedjor.
2. Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 50 med avseende på ändringar av bilaga V för att komplettera eller ändra effektkedjeindikatorerna, om detta anses nödvändigt, samt fastställa utgångsvärden och mål.
3. Rapporteringssystemet ska säkerställa att uppgifter för övervakning av programmets genomförande och resultat samlas in rätttidigt och på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av unionens medel och (i förekommande fall) medlemsstaterna²².
4. De åtgärder som syftar till att underlätta förbindelser för samarbete inom europeisk forskning och innovation ska övervakas och ses över inom ramen för arbetsprogrammen.

Artikel 46

Information, kommunikation, reklam, spridning och utnyttjande

1. Mottagarna av unionsfinansiering ska bekräfta ursprunget och säkerställa unionsfinansieringens synlighet (i synnerhet när de främjar åtgärderna och resultaten av dessa) genom att tillhandahålla enhetlig, effektiv och proportionellt riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

²² Bestämmelser om övervakning av europeiska partnerskap finns i bilaga III till förordningen.

2. Kommissionen ska vidta informations- och kommunikationsåtgärder avseende programmet och dess åtgärder och resultat. Evidensbaserad kontaktförmedling vars underlag utgörs av dataanalys och observerade likheter mellan och kopplingar mellan nätverk ska tillhandahållas för intresserade enheter så att konsortier för samarbetsprojekt kan bildas, med särskilt uppmärksamhet ägnad åt att identifiera möjligheter till nätverksbyggande för rättsliga enheter från medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat. Mot bakgrund av en sådan analys kan riktade kontaktförmedlingsevenemang anordnas för specifika ansökningsomgångar. Medel som tilldelats programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen av unionens politiska prioriteringar, i den mån de har anknytning till de mål som avses i artikel 3.
3. Kommissionen ska även fastställa en strategi för spridning och utnyttjande av resultaten för att öka tillgängligheten och spridningen av programmets forsknings- och innovationsresultat och tillhörande kunskap, i syfte att påskynda utnyttjande och marknadsinförande och att öka programmets effekt. Medel som tilldelats programmet ska också bidra till den gemensamma kommunikationen av unionens politiska prioriteringar, samt till åtgärder avseende information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande, i den mån de har anknytning till de mål som avses i artikel 3.

Artikel 47

Utvärdering av programmet

1. Utvärderingar av programmet ska utföras i god tid för att kunna användas i beslutsprocessen för programmet, eller för följande program eller andra initiativ som berör forskning och innovation.
2. En interimsvvärdering av programmet ska utföras med stöd av oberoende experter som valts ut genom ett öppet förfarande när det finns tillräckligt med information om genomförandet av programmet, dock senast fyra år efter det att programmet började genomföras. Den ska inbegripa en bedömning av de långsiktiga effekterna av tidigare ramprogram och ska, där så är lämpligt, ligga till grund för en anpassning av programmets genomförande.

3. Vid slutet av programmets genomförande, dock senast fyra år efter slutet av den period som anges i artikel 1, ska en slututvärdering av programmet genomföras av kommissionen. Den ska inbegripa en bedömning av tidigare ramprogramms långsiktiga effekter.
4. Kommissionen ska överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna kommentarer till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Artikel 48

Revision

1. Kontrollsystemet för programmet ska säkerställa en lämplig balans mellan förtroende och kontroll, och beakta administrativa och andra kostnader för kontroller på alla nivåer, särskilt för stödmottagarna.
2. Revisionsstrategin för programmet ska baseras på den finansiella revisionen av ett representativt urval av utgifter inom programmet som helhet. Det representativa urvalet ska kompletteras med ett urval som grundas på en bedömning av de risker som är förknippade med utgifterna. Åtgärder som får gemensam finansiering från olika unionsprogram ska granskas endast en gång, varvid alla berörda program och deras respektive tillämpliga bestämmelser ska beaktas.

3. Dessutom får kommissionen eller finansieringsorganet tillämpa kombinerade systemkontroller på stödmottagarnivå. Sådana kombinerade kontroller ska vara frivilliga för vissa typer av stödmottagare och ska bestå av en system- och förfaranderevision som kompletteras med en revision av transaktioner och som utförts av en oberoende revisor som är kvalificerad att utföra lagstadgad revision av räkenskaper i enlighet med direktiv 2006/43/EG²³. De får användas av kommissionen eller finansieringsorganet för att fastställa en övergripande försäkran om sund ekonomisk förvaltning av utgifter och för omprövning av omfattningen av efterhandsrevisioner och intyg om redovisningen.
4. I enlighet med artikel 127 i budgetförordningen får kommissionen eller finansieringsorganet förlita sig på revisioner av användningen av unionens bidrag som utförs av andra personer eller enheter, inbegripet andra än de som agerar på uppdrag av unionens institutioner eller organ.
5. Revisioner kan genomföras upp till två år efter utbetalningen av återstoden.

Artikel 49

Skydd av unionens ekonomiska intressen

1. Kommissionen eller dess företrädare och revisionsrätten ska, i fråga om samtliga stödmottagare, entreprenörer och underleverantörer som har mottagit medel från unionen inom ramen för denna förordning, ha befogenhet att göra revisioner eller, när det gäller internationella organisationer, kontroller i enlighet med avtal som ingåtts med dessa aktörer och på grundval av dokument och kontroller på platsen.

²³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87).

2. Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) får, i enlighet med bestämmelserna och förfarandena i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96, utföra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen i samband med unionsfinansiering eller budgetgarantier inom ramen för denna förordning.
3. I enlighet med avtal om ömsesidig rättslig hjälp kan det också krävas att tredjeländers behöriga myndigheter och internationella organisationer samarbetar med Europeiska åklagarmyndigheten, när denna utreder brott som ingår i dess behörighet i enlighet med förordning (EU) 2017/1939.
4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 1 och 2 ska sådana samarbetsavtal med tredjeländer och internationella organisationer, kontrakt, bidragsöverenskommelser, andra rättsliga åtaganden samt avtal om inrättande av en budgetgaranti som följer av genomförandet av denna förordning innehålla bestämmelser som uttryckligen ger kommissionen, revisionsrätten och Olaf befogenhet att utföra sådana revisioner och kontroller och inspektioner på platsen enligt sina respektive behörigheter. Detta ska inbegripa bestämmelser som säkerställer att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen eller i en finansieringstransaktion som helt eller delvis stöds av en budgetgaranti beviljar likvärdiga rättigheter.

Artikel 50

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 45.2 ska ges till kommissionen till och med den 31 december 2028.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 45.2 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.
6. En delegerad akt som antas enligt artikel 45.2 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

AVDELNING IV

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 51

Upphävande

Förordning (EU) nr 1291/2013 och förordning (EU) nr 1290/2013 ska upphöra att gälla den 1 januari 2021.

Artikel 52

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna, enligt förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1290/2013, vilka ska fortsätta att tillämpas för dessa åtgärder till dess att de avslutas. Arbetsplaner och åtgärder som föreskrivs i arbetsplaner som antagits i enlighet med förordning (EU) nr 1290/2013 och i enlighet med de grundläggande akterna för motsvarande finansieringsorgan ska även i fortsättningen regleras av förordning (EU) nr 1290/2013 och dessa grundläggande akter till dess att de fullgjorts.
2. Finansieringsramen för programmet får också omfatta utgifter för tekniskt och administrativt bistånd som är nödvändiga för övergången mellan programmet och de åtgärder som antagits inom ramen för det föregående programmet, förordning (EU) nr 1291/2013.

Artikel 53

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar

På rådets vägnar

Ordförande

Ordförande

BILAGA I

HUVUDDRAGEN FÖR VERKSAMHETEN

De allmänna och specifika mål som anges i artikel 3 ska följas över hela programmet, genom de interventionsområden och allmänna verksamhetstyper som anges i denna bilaga och i bilaga I till det särskilda programmet.

1. Pelare I ”Vetenskaplig spetskompetens”

I enlighet med artikel 4 ska denna pelare främja vetenskaplig spetskompetens, locka till sig de bästa förmågorna till Europa, ge lämpligt stöd till forskare i ett tidigt skede samt främja skapandet och spridningen av vetenskaplig spetskompetens, högkvalitativa kunskaper, metoder och färdigheter, tekniker och lösningar på globala, sociala, miljömässiga och ekonomiska problem. Detta görs genom de verksamheter som nämns nedan. Den ska också bidra till programmets övriga särskilda mål så som beskrivs i artikel 3.

- a) Europeiska forskningsrådet: Tillhandahållande av attraktiv och flexibel finansiering för att ge begåvade och kreativa enskilda forskare och deras team möjlighet att följa upp lovande spår i vetenskapens framkant, oavsett forskarnas nationalitet och ursprungsland och på grundval av konkurrens där det enda kriteriet är spetskompetens.

Insatsområde: Spetsforskning

- b) Marie Skłodowska-Curie-åtgärder: Förse forskare med ny kunskap och nya färdigheter genom mobilitet och exponering över gränser, sektorer och ämnesområden, förbättra system för utbildning och karriärutveckling samt strukturera och förbättra institutionell och nationell rekrytering, med beaktande av den europeiska stadgan för forskare och uppförandekoden för rekrytering av forskare. Därigenom bidrar Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna till att lägga grunden för EU:s utomordentliga forskningslandskap och bidrar i tillämpliga fall till ökad sysselsättning, tillväxt och investeringar samt till att lösa dagens och framtidens samhällsproblem.

Insatsområden: Främja spetsforskning genom forskarmobilitet över gränser, sektorer och ämnesområden, bidra till nytt kunnande genom optimal utbildning av forskare, optimera utvecklingen av mänskliga resurser och kunnande över hela europeiska forskningsområdet, inbegripet, i förekommande fall och om så motiveras genom en undersökning, stöd till forskare som återvänder till sitt ursprungsland, inom och till unionen, öka och underlätta synergieffekter, främja offentlig utåtriktad verksamhet.

- c) Forskningsinfrastrukturer: Förse EU med hållbara forskningsinfrastrukturer av världsklass, som är öppna och tillgängliga för de bästa forskarna från EU och resten av världen. Främja användningen av befintliga forskningsinfrastrukturer, bland annat de som finansieras genom ESI-fonderna. Därvid ska forskningsinfrastrukturens möjligheter att främja vetenskapliga utvecklingar och innovation och möjliggöra öppen vetenskap och vetenskaplig spetskompetens, i enlighet med Fairprinciperna, byggas ut, tillsammans med insatser i andra berörda områden av EU:s politik och internationellt samarbete.

Insatsområden: Konsolidera och utveckla EU:s forskningsinfrastruktur, öppna, integrera och sammanlänka forskningsinfrastruktur, stärka EU:s politik och internationella samarbete på forskningsinfrastrukturuområdet, stärka den roll EU:s forskningsinfrastruktur spelar för innovation och utbildning samt stärka dess verksamhet för innovation och utbildning.

2. Pelare II ”Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft”

Genom följande verksamheter ska denna pelare i enlighet med artikel 4 främja skapande och spridning av högkvalitativ ny kunskap, teknik och hållbara lösningar, stärka den europeiska industrins konkurrenskraft, bidra till effekterna av forskning och innovation i fråga om att utveckla, stödja och genomföra EU-politiken och främja införandet av innovativa lösningar i näringslivet, särskilt inom små och medelstora företag och uppstartsföretag, samt i samhället i syfte att lösa globala problem. Den ska också bidra till programmets övriga särskilda mål så som beskrivs i artikel 3.

Samhällsvetenskap och humaniora ska vara helt integrerade i alla kluster, inklusive särskild verksamhet.

I syfte att optimera flexibilitet och synergier ska forskning och innovation organiseras i sex kluster, som enskilt och tillsammans kommer att uppmuntra till tvärvetenskapligt, sektorsövergripande, gränsöverskridande och internationellt samarbete. Synergier och synkronisering mellan klustren, särskilt vad gäller ”klimat och energi” och ”rörlighet”, ska säkerställas genom lämplig samordning mellan klustren när arbetsprogrammen utarbetas och genom programkommitténs berörda konstellationer. Verksamhet från ett brett spektrum av tekniska mognadsgrader, inklusive lägre tekniska mognadsgrader kommer att omfattas av denna pelare inom Horisont Europa.

Varje kluster bidrar till flera av FN:s mål för hållbar utveckling, och många av dessa stöds av fler än ett kluster.

Forsknings- och innovationsverksamheten ska genomföras i och mellan följande kluster:

- a) Klustret för hälsa: Förbättra och skydda allmänhetens hälsa och välbefinnande i alla åldersgrupper genom att skapa ny kunskap, utveckla innovativa lösningar och där så är lämpligt se till att ett jämställdsperspektiv integreras, för att förebygga, diagnosticera, övervaka, behandla och bota sjukdomar, minska hälsorisker, skydda befolkningsgrupper och främja välmående och välbefinnande, även på arbetsplatser, göra offentliga hälso- och sjukvårdssystem mer kostnadseffektiva, jämlika och hållbara, förebygga fattigdomsrelaterade sjukdomar samt främja och möjliggöra patienters delaktighet och självförvaltning.

Insatsområden: Hälsa genom hela livet, miljö- och samhällsfaktorer som påverkar hälsan, icke-smittsamma och ovanliga sjukdomar, infektionssjukdomar, inbegripet fattigdomsrelaterade och försummade sjukdomar, verktyg, teknik och digitala lösningar för hälso- och sjukvård, inbegripet individualiserad behandling, hälso- och sjukvårdssystem.

- b) Klustret ”kultur och inkluderande samhällen”: Stärka demokratiska värderingar, bl.a. rättsstatsprincipen och de grundläggande rättigheterna, skydd av kulturarvet, främjande av socioekonomiska förändringar som bidrar till integration och tillväxt, inbegripet migrationshantering och integration av migranter.

Insatsområden: Samhällsstyrning och demokrati, kulturarv, sociala och ekonomiska förändringar.

- c) Klustret ”civil säkerhet för samhället”: Ta itu med de problem som uppkommer genom ständiga säkerhetshot, bland annat från internetbrottslighet, och naturkatastrofer och katastrofer som har orsakats av människor.

Insatsområden: katastroftåliga samhällen, skydd och säkerhet, nätsäkerhet.

- d) Klustret för it, industri och rymden: Förstärka kapaciteten och säkra Europas suveränitet vad gäller viktig möjliggörande teknik för digitalisering och produktion, och rymdteknik, längs hela värdekedjan, för att bygga en konkurrenskraftig, digital, koldioxidsnål och cirkulär industri. Säkerställa en hållbar försörjning av råvaror. Utveckla avancerade material och lägga en grund för framsteg och innovation när det gäller globala samhällsutmaningar.

Insatsområden: tillverkningsteknik, viktig digital teknik, ny möjliggörande teknik, avancerade material, artificiell intelligens och robotteknik, nästa generations internet, avancerade datorsystem och stordata, cirkulära industrier, koldioxidsnåla och rena industrier, rymden, inklusive jordobservation.

- e) Klustret för klimat och energi: Bekämpa klimatförändringen genom bättre kunskap om dess orsaker, utveckling, risker, konsekvenser och möjligheter, genom att göra energisektorn mer klimat- och miljövänlig, effektivare och mer konkurrenskraftig, samt intelligentare, säkrare och mer motståndskraftig, genom att öka unionens motståndskraft mot externa chocker och genom att anpassa det sociala beteendet efter målen för hållbar utveckling.

Insatsområden: Klimatforskning och -lösningar. Energiförsörjning. Energisystem och energinät. Byggnader och industrianläggningar i energiomställning. Samhällen och städer. Industriell konkurrenskraft på transportområdet. Energilagring.

- ee) Klustret för mobilitet: Göra transportsektorn, inklusive fordon, mer klimat- och miljövänlig, effektivare och mer konkurrenskraftig samt intelligentare, säkrare och mer motståndskraftig.

Insatsområden: Industriell konkurrenskraft på transportområdet. Ren, säker och tillgänglig transport och mobilitet. Smart mobilitet.

- f) Klustret för bioekonomi, livsmedel, naturresurser och miljö: Skydda miljön, restaurera, hållbart förvalta och använda naturresurser och biologiska resurser från land och vatten för att stoppa utarmningen av biodiversiteten, tillgodose behovet av tryggad livsmedels- och näringsförsörjning för alla samt övergången till en koldioxidsnål, resurseffektiv och cirkulär ekonomi samt en hållbar bioekonomi.

Insatsområden: Miljöobservation. Biodiversitet och naturresurser. Jordbruk, skogsbruk och landsbygdsområden. Hav, oceaner och inre farvatten. Livsmedelssystem. Biobaserade innovationssystem i EU:s bioekonomi. Cirkulära system.

- g) Gemensamma forskningscentrumets icke-nukleära direkta åtgärder: Ta fram högkvalitativ vetenskaplig dokumentation för effektiv och överkomlig god offentlig politik. Nya initiativ och förslag till EU-lagstiftning behöver genomsynlig, omfattande och balanserad dokumentation för att de ska kunna utformas på ett klokt sätt, medan genomförandet av politiken behöver mätas och övervakas. Gemensamma forskningscentrumet (JRC) kommer att tillhandahålla oberoende, vetenskaplig dokumentation och tekniskt stöd för unionens politik under hela policycykeln. Gemensamma forskningscentrumet (JRC) kommer att inrikta sin forskning på EU:s politiska prioriteringar.

Insatsområden: Hälsa. Integration, kreativitet och kultur, civil säkerhet för samhället. Digitala frågor och industri. Klimat, energi och mobilitet. Bioekonomi, livsmedel, naturresurser och miljö. Stöd till den inre marknadens funktion och unionens ekonomiska styrning. Stöd till medlemsstaterna med genomförandet av lagstiftning och utveckling strategier för smart specialisering. Analytiska metoder och verktyg för beslutsprocessen. Kunskapshantering. Kunskaps- och tekniköverföring. Stöd till forskning om politiska plattformar.

3. Pelare III ”Innovativa Europa”

Genom följande verksamhet ska denna pelare, i linje med artikel 4, främja alla former av innovation, särskilt inom små och medelstora företag, genom att underlätta teknisk utveckling, demonstration och kunskapsöverföring samt främja spridning av innovativa lösningar. Den ska också bidra till programmets andra särskilda mål så som beskrivs i artikel 3. Europeiska innovationsrådet kommer huvudsakligen att genomföras genom två slags åtgärder: Pathfinder för avancerad forskning, som framförallt genomförs genom forskningssamverkan, och Accelerator.

- a) Europeiska innovationsrådet: främja all slags innovation med starkt fokus på banbrytande och disruptiv innovation som har expensionspotential på EU-nivå och på internationell nivå.

Insatsområden: Pathfinder, som ger stöd till framtida och ny banbrytande, marknadsskapande och/eller teknikintensiv teknik. Accelerator, som ska överbrygga finansieringsbehovet mellan forsknings- och innovationsarbetets senare faser och innovationernas spridning på marknaden för att banbrytande marknadsskapande innovationer ska kunna tas i bruk och företag expandera när marknaden inte tillhandahåller bärkraftig finansiering. Ytterligare aktiviteter såsom priser och stipendier och affärstjänster med mervärde.

- b) Europeiska innovationsekosystem

Insatsområden: Skapa förbindelser, när så är lämpligt i samarbete med EIT, med nationella och regionala innovationsaktörer och stödja genomförandet av medlemsstaternas, regionernas och associerade länders gemensamma gränsöverskridande innovationsprogram, från utbytet av praxis och kunskap om innovationsreglering till främjandet av mjuka färdigheter för innovation till forsknings- och innovationsåtgärder, inklusive öppen eller användardriven innovation, för att effektivisera det europeiska innovationssystemet. Detta bör genomföras i synergi med bland annat stödet från Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) för innovationsekosystem och interregionala partnerskap kring ämnen som rör smart specialisering.

- c) Europeiska institutet för innovation och teknik

[*Insatsområden:* Stärka och utvidga hållbara innovationsekosystem över hela Europa. Främja entreprenörs- och innovationskompetens ur ett perspektiv av livslångt lärande och en omställning av EU:s universitet för att främja entreprenörskap. Få ut nya lösningar på globala samhällsproblem på marknaden. Synergieffekter och mervärde inom Horisont Europa. Skapa kopplingar till Europeiska innovationsrådets storskaliga och högriskstöd till lovande innovatörer, genom att stödja uppstarts företag och expanderande företag.].

4. Delen ”Breddning av deltagandet och förstärkning av det europeiska forskningsområdet”.

Genom följande verksamhet kommer denna del av programmet att, i linje med artikel 4, optimera programmets bidrag för att bredda deltagandet och stärka det europeiska forskningsområdet. Dess syfte ska vara att stärka samarbetsförbindelserna i hela Europa och öppna upp de europeiska FoI-nätverken samt utnyttja potentialen hos EU:s begåvningsreserv. Dessutom ska denna del bidra till att öka vetenskapens synlighet i samhället. Den ska stödja programmets särskilda mål som anges i artikel 3, inklusive särskilda åtgärder för ökat deltagande av medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat. Samtidigt som hela programmet stötts kommer denna del att stödja åtgärder som bidrar till att locka till sig talanger, främja kompetenscirkulationen och undvika kompetensflykt, till ett mer kunskapsbaserat, innovativt och jämställt Europa som ligger i framkanten av den globala konkurrensen och som främjar gränsöverskridande samarbete. Nationella styrkor och potential över hela Europa kommer att optimeras i ett välfungerande europeiskt forskningsområde där kunskap och högkvalificerad arbetskraft cirkulerar fritt, där välinformerade medborgare förstår och litar på de vitt spridda resultaten av forskning och innovation som också kommer hela samhället till del och där EU:s politik, i synnerhet forsknings- och innovationspolitiken, baseras på högkvalitativa vetenskapliga belägg.

Den ska även stödja verksamhet som syftar till att förbättra kvaliteten på förslag från rättsliga enheter från medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat, såsom professionella förhandskontroller av förslag och rådgivning, och ökade insatser från nationella kontaktpunkter för att stödja internationellt nätverksarbete samt verksamhet som syftar till att stödja rättsliga enheter från medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat att redan gå med i utvalda samarbetsprojekt som rättsliga enheter från sådana medlemsstater inte deltar i.

Insatsområden: Breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens genom teaming, twinning, ERA-professurer, Cost och verksamhet för att främja kompetensrörlighet. Reformera och förstärka det europeiska forsknings- och innovationssystemet, exempelvis genom att stödja nationella forsknings- och innovationspolitiska reformer, erbjuda attraktiva karriärmöjligheter och stödja genus- och medborgarforskning.

BILAGA I a

EUROPEISKA INSTITUTET FÖR INNOVATION OCH TEKNIK (EIT)

Följande ska gälla vid genomförandet av EIT:s programverksamhet:

[1. Bakgrund

Det framgår klart och tydligt av rapporten från högnivågruppen om maximering av effekterna av EU:s forsknings- och innovationsprogram (Lamys högnivågrupp) att vägen framåt är ”att utbilda för framtiden och investera i människor som åstadkommer förändring”. I synnerhet de europeiska universiteten uppmanas att uppmuntra entreprenörskap, riva disciplinära gränser och institutionalisera starka icke-disciplinära samarbeten mellan den akademiska världen och industrin. Enligt undersökningar som gjorts nyligen är tillgången till begåvade människor den i särklass viktigaste faktorn när Europeiska företagsgrundare väljer plats för sitt nystartade företag. Utbildning i entreprenörskap och fortbildningsmöjligheter spelar en nyckelroll när det gäller att odla fram framtidens innovatörer och utveckla kapaciteten hos befintliga sådana så att de kan expandera sin verksamhet och nå ännu bättre resultat. Tillgång till entreprenörstalang, tillsammans med tillgång till yrkesmässiga tjänster, kapital och marknader på EU-nivå, och att sammanföra viktig innovationsaktörer kring ett gemensamt mål är viktiga inslag för att främja ett innovationsekosystem. Det finns ett behov av att samordna insatserna inom EU för att skapa en kritisk massa av sammanhängande EU-omfattande entreprenörskluster och ekosystem.

Satsningar behövs fortfarande för att utveckla ekosystem där forskare, innovatörer, industrier och regeringar lätt kan samverka med varandra. Innovationsekosystem fungerar i själva verket fortfarande inte optimalt på grund av ett antal orsaker, såsom följande:

- Samspelet mellan innovationsaktörer hämmas fortfarande av de organisatoriska, rättsliga och kulturella hinder dem emellan.
- Insatserna för att stärka innovationssystemen brister i samordning och tydligt fokus på särskilda mål och effekter.

För att ta itu med framtida utmaningar, bejaka de möjligheter som ny teknik innebär och bidra till hållbar ekonomisk tillväxt, sysselsättning, konkurrenskraft och de europeiska medborgarnas välfärd, är det nödvändigt att ytterligare stärka Europas innovationskapacitet genom att: främja skapandet av nya miljöer som bidrar till samarbete och innovation, stärka innovationsförmågan i den akademiska världen och i forskningssektorn, ge stöd åt en ny generation av entreprenörer, stimulera bildandet och utvecklingen av innovativa projekt.

Innovationsutmaningarnas art och omfattning kräver sammanbindning och mobilisering av aktörer och resurser på europeisk nivå, genom att främja gränsöverskridande samarbete. Det finns ett behov av att minska isoleringen mellan olika discipliner och längs värdekedjor och främja skapandet av ett gynnsamt klimat för ett ändamålsenligt utbyte av kunskap och expertis, och för att utveckla och attrahera entreprenörstalanger.

2. Insatsområden

2.1 *Hållbara innovationsekosystem i Europa*

I överensstämmelse med EIT-förordningen och den strategiska innovationsagendan kommer EIT att ha en starkare roll när det gäller att stärka hållbara innovationsekosystem i Europa. Institutet kommer i synnerhet att fortsätta att fungera främst genom sina kunskaps- och innovationsgrupper (KI-grupper), de stora europeiska partnerskapen som tar itu med specifika samhällsutmaningar. Det kommer att fortsätta att stärka innovationsekosystemen runt omkring dem genom att öppna upp dem och främja samverkan mellan forskning, innovation och utbildning. Institutet kommer dessutom att bidra till att överbrygga befintliga klyftor i innovationsprestationerna i Europa genom att utvidga det regionala innovationssystemet (EIT RIS). Institutet kommer att arbeta med innovationsekosystem som uppvisar en hög innovationspotential baserat på strategi, tematisk anpassning och inverkan, i nära samverkan med strategier för smart specialisering och plattformar.

Allmänna riktlinjer

- Stärka de befintliga KI-gruppernas ändamålsenlighet för att på lång sikt möjliggöra en övergång till självförsörjning och inrätta nya inom ett begränsat antal tematiska områden.

- Påskynda regioner på vägen mot spetskompetens i länder som är ringa eller måttliga innovatörer i nära samarbete med relevanta strukturfonder när så är lämpligt.

2.2 Innovations- och entreprenörskompetens inom ramen för livslångt lärande, inbegripet ökade kapaciteter för EU:s universitet

Institutets utbildningsverksamhet kommer att stärkas för att främja innovation och entreprenörskap genom bättre utbildning och fortbildning. Ett starkare fokus på utveckling av humankapitalet kommer att bygga på en utvidgning av befintliga KI-gruppers utbildningsprogram i syfte att fortsätta att erbjuda studenter och yrkesverksamma kursplaner av hög kvalitet som bygger på innovation och entreprenörskap i överensstämmelse med framför allt EU:s strategi för industri och kompetens. Detta kan omfatta forskare och innovatörer som får stöd genom andra delar av Horisont Europa, särskilt Marie Skłodowska-Curie-åtgärder. Institutet kommer också att stödja en modernisering av europeiska universitet och deras integrering i innovationsekosystem genom att stimulera och öka deras potential och förmåga till entreprenörskap och uppmuntra dem att bättre förutse nya kompetensbehov.

Allmänna riktlinjer

- Utveckla nyskapande kursplaner, varvid hänsyn tas till den framtida industrins behov och övergripande program som ska erbjudas studerande, entreprenörer och yrkesverksamma inom och utanför Europa där specialistkunskaper och sektorsspecifika kunskaper kombineras med innovationsinriktad kompetens och entreprenörskapskompetens, t.ex. högteknologisk kompetens som hör samman med digital teknik och viktig möjliggörande teknik.
- Stärka och utvidga EIT-märket för att förbättra EIT:s synlighet och dess erkännande av utbildningsprogram som bygger på partnerskap mellan olika högskolor, forskningscentrum och företag som erbjuder läroplaner med inläring i arbetet och ändamålsenlig utbildning i entreprenörskap samt internationell, interorganisatorisk och sektorsövergripande mobilitet.

- Utveckla innovation och förmåga till entreprenörskap inom sektorn för högre utbildning, genom att öka EIT-gruppens expertis i att koppla samman utbildning, forskning och näringsliv.
- Stärka den roll som EIT alumni spelar som förebild för nya studenter och som kraftfullt instrument för att förmedla EIT:s genomslag.

2.3 Nya lösningar på marknaden

EIT kommer att underlätta och göra det möjligt för entreprenörer, innovatörer, forskare, lärare, studenter och andra innovationsaktörer att arbeta tillsammans i tvärvetenskapliga team för att generera idéer och omvandla dem till både stegvisa och omstörtande innovationer. Verksamheten kommer att kännetecknas av en öppen innovation och gränsöverskridande strategi, med fokus på bland annat relevanta kunskapstriangelverksamheter som är relevanta för att detta ska kunna förverkligas (t.ex. projektansvariga kan förbättra deras tillgång till särskilt kvalificerade personer med akademisk examen, pionjäranvändare, nystartade företag med innovativa idéer, utländska företag med relevanta kompletterande tillgångar osv.).

Allmänna riktlinjer

- Stödja utveckling av nya produkter och tjänster där kunskapstriangelns aktörer kommer att samarbeta för att göra lösningarna färdiga för marknaden.
- Tillhandahålla högkvalitativa tjänster och stöd till innovativa företag, inbegripet tekniskt bistånd till finjustering av produkter eller tjänster, omfattande mentorskap, hjälp att säkra målkunder och anskaffa kapital, i syfte att snabbt komma ut på marknaden och påskynda tillväxten.

2.4 Synergieffekter och mervärde inom Horisont Europa

EIT kommer att intensifiera sina ansträngningar för att utnyttja synergier och komplementariteten med olika aktörer och initiativ på EU-nivå och global nivå och utvidga sitt nätverk av samarbetande organisationer på både strategisk och operativ nivå.

Allmänna riktlinjer

- Samarbeta med Europeiska innovationsrådet för att strömlinjeforma stödet (dvs. finansiering och tjänster) som erbjuds till mycket innovativa projekt i både inlednings- och expansionsfasen, särskilt genom KI-grupperna.
- Planera och genomföra EIT-verksamheter i syfte att maximera synergier och komplementariteten med åtgärder inom ramen för pelaren globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft.
- Samarbeta med EU-medlemsstater både på nationell och regional nivå, upprätta en strukturerad dialog och samordna ansträngningarna för att möjliggöra synergier med nationella och regionala initiativ, inbegripet strategier för smart specialisering, i syfte att identifiera, dela och sprida god praxis och lärdomar.
- Dela och sprida innovativa metoder och innovativt lärande samt bidra till den europeiska innovationspolitiken i samordning med andra delar av Horisont Europa.
- Göra inlägg i diskussioner om innovationspolitiken och bidra till utformningen och genomförandet av EU:s politiska prioriteringar genom att kontinuerligt arbeta med alla berörda avdelningar inom Europeiska kommissionen, andra EU-program och deras intressenter och ytterligare utforska möjligheterna att genomföra initiativ inom politiken.
- Utnyttja synergier med andra EU-program som stödjer humankapitalutveckling och innovation (t.ex. ESF+, Eruf, Erasmus och Cosmeprogrammet/inre marknaden).

- Bygga upp strategiska allianser med viktiga innovationsaktörer på EU-nivå och internationell nivå samt ge stöd åt KI-grupperna att fördjupa samarbetet och banden med viktiga kunskapstriangelpartner från tredjeländer i syfte att öppna nya marknader för lösningar som stöds av KI-grupperna och locka finansiering och talanger från utlandet. Tredjeländers deltagande ska främjas.]
-

BILAGA II

TYPER AV ÅTGÄRDER

Programmet ska genomföras med hjälp av ett begränsat antal typer av åtgärder som karakteriseras av sina olika mål och villkor.

De huvudsakliga typerna av åtgärder är följande:

- *Forsknings- och innovationsåtgärd*: en åtgärd som huvudsakligen består i verksamhet som syftar till upprättande av ny kunskap och/eller till undersökning av genomförbarheten vad gäller en ny eller förbättrad teknik, produkt, process, tjänst eller lösning. Detta kan omfatta grundläggande och tillämpad forskning, teknologiutveckling och teknologintegration, testning, demonstration, och validering av småskaliga prototyper i laboratoriemiljö eller simulerad miljö.
- *Innovationsåtgärd*: en åtgärd som främst består av verksamheter i direkt syfte att producera planer och arrangemang eller design för nya, ändrade eller förbättrade produkter, processer eller tjänster, eventuellt inbegripet prototyputveckling, testning, demonstration, pilotarbete, storskalig produktutvärdering och marknadsintroduktion.
- *Innovations- och marknadsföringsåtgärder*: åtgärder som omfattar en innovationsåtgärd och annan verksamhet som krävs för att få ut en innovation på marknaden, inbegripet expansion av företag genom tillhandahållande av kombinerade finansiering (en blandning av bidragsliknande finansiering och privat finansiering).
- *EFR:s spetsforskning (bland annat EFR-konceptprovning)*: viktiga forskarleda forskningsåtgärder under värdskap uteslutande av en enda eller flera EFR-stödmottagare (enbart ERF).
- *Utbildnings- och rörlighetsåtgärd*: åtgärd inriktad på förbättring av forskares kompetens, kunskap och karriärutsikter med utgångspunkt i mobilitet mellan länder och, om relevant, mellan sektorer eller fackområden.

- *Samfinansieringsåtgärd avseende program*: åtgärd för att tillhandahålla flerårig samfinansiering till ett program för åtgärder som inrättats och/eller genomförs av enheter som förvaltar och/eller finansierar forsknings- och innovationsprogram, andra än EU:s finansieringsorgan. Sådan verksamhet får stödja nätverksbyggande och samordning, forskning, innovation, pilotprojekt, samt innovations- och marknadsföringsåtgärder, utbildnings- och mobilitetsåtgärder, kunskapshöjande åtgärder och kommunikation, spridning och utnyttjande, eventuellt relevant ekonomiskt stöd så som bidrag, priser, upphandling, liksom kombinerad finansiering från Horisont Europa, eller en kombination av dessa. Samfinansieringsåtgärder avseende program kan genomföras direkt av dessa enheter eller tredjeparter på deras vägnar.
- *Förkommersiell upphandlingsåtgärd*: åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra förkommersiell upphandling som genomförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndighet eller upphandlande enhet.
- *Åtgärd för offentlig upphandling av innovativa lösningar*: åtgärd vars huvudsakliga syfte är att genomföra gemensam eller samordnad offentlig upphandling av innovativa lösningar som genomförs av bidragsmottagare som är upphandlande myndighet eller upphandlande enhet.
- *Samordnings- och stödåtgärd*: åtgärd som bidrar till programmets mål, bortsett från forsknings- och innovationsåtgärder (utom då denna genomförs inom ramen för komponenten ”breddning av deltagandet och spridning av spetskompetens” i delen ”Bredda deltagandet och stärka det europeiska forskningsområdet”), så som standardisering, spridning, kunskapshöjande insatser och kommunikation, nätverksbyggande, samordning eller stödtjänster, politisk dialog och övningar och studier för ömsesidigt lärande, ett nedifrån-och-upp-samarbete utan samfinansiering av forskningsverksamhet från EU som möjliggör samarbete mellan rättsliga enheter från medlemsstaterna och associerade länder för att stärka det europeiska forskningsområdet.
- *Incitamentspris*: pris för att uppmuntra investeringar i en viss riktning genom att målet anges innan arbetet utförs.

- *Erkännandepreis*: pris som belönar uppnådda resultat och enastående arbete efter genomförandet.

Offentlig upphandling: i syfte att genomföra de delar av programmet som rör unionens strategiska intressen och autonomi och för att organisera, för kommissionens egna syften, offentlig upphandling av studier, produkter, tjänster och kapacitet. Offentlig upphandling kan också ta formen av förkommersiell upphandling eller offentlig upphandling av innovativa lösningar som genomförs av kommissionen eller finansieringsorganen, på egna vägnar eller tillsammans med medlemsstaternas och de associerade ländernas upphandlande myndigheter och upphandlande enheter.

- *Indirekta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som EU ger finansiellt stöd till och som genomförs av deltagare.
- *Direkta åtgärder*: forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av kommissionen via gemensamma forskningscentrumet (JRC).

BILAGA III

PARTNERSKAP

Europeiska partnerskap kommer att väljas ut och genomföras, övervakas, utvärderas och fasas ut eller förlängas på grundval av följande kriterier:

1. Urval:

- a) Belägg för att det europeiska partnerskapet på ett mer effektivt sätt kommer att uppnå programmets relaterade mål genom medverkan och engagemang från partner, i synnerhet vad gäller att skapa tydliga verkningar för EU och dess invånare, särskilt när det gäller att uppnå resultat med hänseende på de globala utmaningarna och forsknings- och innovationsmål, säkerställa EU:s konkurrenskraft och bidra till att stärka det europeiska området för forskning och innovation och i förekommande fall internationella åtaganden.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskap som inrättats i överensstämmelse med artikel 185 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt måste minst 40 % av EU:s medlemsstater delta.

- b) Det europeiska partnerskapets samstämmighet och synergieffekter med EU:s forsknings- och innovationslandskap, varvid reglerna för Horisont Europa i så stor utsträckning som möjligt ska följas.
- c) Det europeiska partnerskapets genomsynlighet och öppenhet vad gäller fastställande av prioriteringar och mål när det gäller förväntade resultat och konsekvenser samt involvering av parter och intressenter från hela värdekedjan, från olika sektorer och discipliner, inbegripet internationella deltagare när så är relevant och utan störande inverkan på europeisk konkurrenskraft, Tydliga villkor för främjande av små och medelstora företags deltagande och för spridning och utnyttjande av resultat, särskilt av små och medelstora företag, inbegripet genom förmedlingsorganisationer.

- d) Föregående demonstration av det europeiska partnerskapets additionalitet och riktning, inbegripeten gemensam strategisk vision av det europeiska partnerskapets syfte. Denna vision omfattar särskilt:
- Fastställande av mätbara förväntade leverabler, resultat och effekter inom angivna tidsramar, inbegripet centrala ekonomiska och/eller samhällseliga värden för Europa.
 - Demonstration av de förväntade kvalitativa och avsevärda kvantitativa hävstångseffekterna, inbegripet en metod för mätning av centrala resultatindikatorer.
 - Strategier för att säkerställa flexibilitet i genomförandet och för att anpassa partnerskapet till ändrade politiska eller samhällseliga eller marknadsmässiga behov eller vetenskapliga framgångar, för att öka den politiska samstämmigheten mellan den regionala, nationella och EU-nivån.
 - Exitstrategi och åtgärder för utfasning från programmet.
- e) Föregående demonstration av parternas långsiktiga åtagande, inbegripet en minsta andel av offentliga och/eller privata investeringar.

När det gäller de institutionaliserade europeiska partnerskapen måste de finansiella bidragen och/eller bidragen i natura från parter andra än EU minst uppgå till 50 % och får uppgå till 75 % av det europeiska partnerskapets samlade budgetåtaganden. För varje institutionaliserat europeiskt partnerskap kommer en del av bidragen från andra parter än EU att vara finansiella bidrag. För andra partner än unionen och de deltagande staterna bör de finansiella bidragen huvudsakligen syfta till att täcka kostnaderna för icke konkurrensutsatt verksamhet.

2. Genomförande:

- a) Systematiskt tillvägagångssätt som säkerställer medlemsstaternas aktiva medverkan i ett tidigt skede och att det europeiska partnerskapets förväntade effekter uppnås genom flexibelt genomförande av gemensamma åtgärder som medför stort europeiskt mervärde som också går längre än gemensamma ansökningsomgångar för forsknings- och innovationsåtgärder, bland annat av marknadsrelaterad, lagstiftningsmässig och politisk art.

- b) Lämpliga åtgärder som säkerställer initiativets fortsatta öppenhet och genomsynlighet under genomförandet, i synnerhet vad gäller fastställande av prioriteringar och deltagande i ansökningsomgångar, unionens synlighet, kommunikation och utåtriktad verksamhet, spridning och utnyttjande av resultaten, inbegripet en tydlig strategi för öppen åtkomst/användare längs hela värdekedjan. Lämpliga åtgärder för att främja små och medelstora företags deltagande och information till små och medelstora företag.
- c) Samordning och/eller gemensamma åtgärder med andra relevanta initiativ för forskning och innovation som säkerställer effektiva synergier, bland annat för att övervinna eventuella hinder för genomförandet på nationell nivå och öka kostnadseffektiviteten.
- d) Åtaganden, i synnerhet för finansiella bidrag, från alla parter i enlighet med nationella bestämmelser under initiativets hela livslängd.
- e) När det gäller institutionaliserade europeiska partnerskap ska kommissionen och varje deltagande stat som samfinansierar den relevanta åtgärden ha tillgång till resultat och annan information som gäller åtgärden, i syfte att utveckla, genomföra och övervaka unionens politik och program.

3. Övervakning:

- a) Ett övervakningssystem i enlighet med de krav som fastställs i artikel 45 för att följa framstegen mot särskilda politiska mål, leverabler och centrala resultatindikatorer och som gör det möjligt med en utvärdering över tid av resultat, effekter och eventuella behov av korrigerande åtgärder.
- b) Särskild periodisk rapportering av kvantitativa och kvalitativa hävstångseffekter, inbegripet när det gäller anslagna och faktiskt utdelade finansiella bidrag och bidrag i natura, synlighet och positionering på internationellt plan, effekter på forsknings- och innovationsrelaterade risker för den privata sektorns investeringar.
- c) Detaljerade uppgifter om utvärderingsförfarandet och resultaten från alla ansökningsomgångar inom ramen för partnerskap som ska göras tillgängliga i rätt tid och åtkomliga i en gemensam onlinedatabas.

4. Utvärdering, utfasning och förlängning:

- a) Utvärdering av de effekterna på unionsnivå och nationell nivå i förhållande till de fastställda målen och centrala resultatindikatorerna, som input för programutvärderingen enligt artikel 47, inbegripet en bedömning av de mest effektiva politiska insatserna för eventuella framtida åtgärder. Den plats det europeiska partnerskapet skulle inta i det samlade europeiska partnerskapslandskapet och dess politiska prioriteringar i nära samråd med medlemsstaterna i samband med en eventuellt förlängning av partnerskapet.
 - b) I avsaknad av förlängning, lämpliga åtgärder för att säkerställa att utfasningen av finansieringen med medel från ramprogrammet sker i enlighet med villkor och tidsfrister som fastställts på förhand tillsammans med berörda parter utan att det påverkar eventuell fortsatt transnationell finansiering av nationella program eller andra unionsprogram och utan att det påverkar privata investeringar.
-

BILAGA IV

SYNERGIEFFEKTER MED ANDRA PROGRAM

- [1. Synergieffekter med Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (den gemensamma jordbrukspolitiken) kommer att säkerställa följande:
- a) EU:s behov avseende forskning och innovation inom jordbrukssektorn och landsbygden identifieras, bland annat inom det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket²⁴, och med beaktande av programmets strategiska planeringsprocess för forskning och innovation samt i dess arbetsprogram.
 - b) Den gemensamma jordbrukspolitiken tillämpar på bästa sätt forsknings- och innovationsresultat och främjar användningen, genomförandet och spridningen av innovativa lösningar, inbegripet de som kommer från projekt som finansierats av ramprogrammet för forskning och innovation och från det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket.
 - c) Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling stöder tillämpning och spridning av kunskap och lösningar som kommer från programmets resultat och som leder till en mer dynamisk jordbrukssektor och nya möjligheter för utvecklingen av landsbygdsområden.
2. Synergieffekter med Europeiska havs- och fiskerifonden kommer att säkerställa följande:
- a) Programmet och fonden är nära kopplade eftersom EU:s forsknings- och innovationsbehov inom havspolitiken kommer att återspeglas i programmets strategiska planering av forskning och innovation.

²⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om det europeiska innovationspartnerskapet för produktivitet och hållbarhet inom jordbruket, COM(2012) 79 final

- b) Fonden stöder införandet av ny teknik och innovativa produkter, processer och tjänster, särskilt sådana som uppkommit ur programmet inom havspolitikens områden. Fonden främjar även fältinsamling av data och databehandling och sprider åtgärder som genomförs inom programmet, vilket i sin tur bidrar till genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, EU:s havspolitik och internationell världshavsförvaltning.
3. Synergieffekter med Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) kommer att säkerställa följande:
- a) Arrangemang för kombinerad finansiering från Eruf och programmet används för att stödja verksamheter som länkar samman smarta strategier för specialisering och internationell spetskompetens inom forskning och innovation, t.ex. gemensamma transregionala/transnationella program och europaövergripande forskningsinfrastruktur, i syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet.
 - b) Eruf fokuserar bland annat på utveckling och förstärkning av regionala och lokala ekosystem för forskning och innovation samt på industriell förändring, bland annat stöd till införande av resultat och ny teknik samt innovativa lösningar från ramprogrammen för forskning och innovation genom Eruf.
4. Synergieffekter med Europeiska socialfonden+ (ESF+) kommer att säkerställa följande:
- a) ESF+ kan integrera och utöka innovativa kursplaner som stöds av programmet, genom nationella eller regionala program, så att människor får de färdigheter och den kompetens som kommer att behövas för framtidens arbetstillfällen.
 - b) Arrangemang för kompletterande finansiering från ESF+ kan tillämpas för att stödja verksamhet som främjar utveckling av mänskligt kapital inom forskning och innovation i syfte att förstärka det europeiska forskningsområdet.

- c) Hälsodelen av ESF+ integrerar innovativ teknik och nya affärsmodeller och -lösningar, särskilt sådana som resulterar ut programmen, för att bidra till innovativa, effektiva och hållbara hälso- och sjukvårdssystem i medlemsstaterna och underlätta tillgången till bättre och säkrare hälso- och sjukvård för den europeiska allmänheten.

5. Synergieffekter med Fonden för ett sammanlänkat Europa kommer att säkerställa följande:

- a) Forskning och innovation inom områdena transport, energi och inom den digitala sektorn i EU identifieras och fastställs i den strategiska planeringsprocessen för forskning och innovation inom programmet.
- b) Fonden stödjer införande i stor skala av innovativ ny teknik och lösningar inom transport, energi och fysisk digital infrastruktur, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation.
- c) Utbyte av information och uppgifter mellan ramprogrammets och fondens projekt kommer att underlättas, t.ex. genom att lyfta fram teknik från ramprogrammet som snabbt kan släppas ut på marknaden och som kan vidareutvecklas av fonden.

6. Synergieffekter med programmet för ett digitalt Europa kommer att säkerställa följande:

- a) Även om flera tematiska områden som berörs av det här programmet och programmet för ett digitalt Europa sammanfaller är den typ av åtgärder som ska få stöd, deras förväntade output och deras interventionslogik olika och kompletterande.

- b) Forsknings- och innovationsbehov inom den digitala sektorn i EU identifieras och fastställs i den strategiska planeringsprocessen för forskning och innovation inom programmet. Hit hör forskning och innovation för högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet, kombinationer av digital teknik och annan möjliggörande teknik, samt icke-tekniska innovationer, stöd till expansion för företag som introducerar banbrytande innovationer (som ofta kombinerar digital och fysisk teknik), integration av digital teknik över hela pelaren ”globala utmaningar och industriell konkurrenskraft”, samt stöd till digital forskningsinfrastruktur.
- c) Programmet för ett digitalt Europa är inriktat på storskalig digital kapacitets- och infrastrukturutveckling inom högpresterande datorsystem, artificiell intelligens, it-säkerhet och avancerade digitala färdigheter ämnade att främja ett brett införande och utnyttjande, inom ett EU-nät, av kritiska befintliga eller testade innovativa digitala lösningar på områden av allmänt intresse över hela Europa (hälso- och sjukvård, offentlig förvaltning, rättsväsendet och utbildning), eller motverkande av marknadsmisslyckanden (digitalisering av företag, inte minst småföretag). Programmet för ett digitalt Europa genomförs främst tillsammans med medlemsstaterna, genom samordnade och strategiska investeringar, bland annat genom offentlig upphandling, i digital kapacitet som kan delas över hela Europa, och i EU-övergripande insatser som främjar driftskompatibilitet och standardisering som en del av utvecklingen av den digitala inre marknaden.
- d) Kapacitet och infrastruktur inom programmet för ett digitalt Europa ställs till förfogande för forskning och innovation, inbegripet verksamhet som stöds genom programmet, till exempel testning, experiment och demonstrationsprojekt inom alla sektorer och ämnesområden.
- e) Ny digital teknik som utvecklats genom programmet ska löpande tas upp och användas inom Programmet för ett digitalt Europa.
- f) Programmets initiativ för utveckling av läroplaner för färdigheter och kompetenser, inbegripet sådana som tillämpas vid Europeiska institutet för innovation och tekniks centrum för samlokalisering, KIC-Digital, kompletteras av kapacitetsuppbyggnad i avancerade digitala färdigheter stödd av programmet för ett digitalt Europa.

- g) Starka samordningsmekanismer för strategisk planering och operativa förfaranden för båda programmen är anpassade till varandra, och deras styrning innefattar respektive avdelningar inom kommissionen samt andra berörda parter från olika delar av respektive program.

7. Synergieffekter med programmet för den inre marknaden kommer att säkerställa följande:

- a) Programmet för den inre marknaden tar upp de marknadsmisslyckanden som berör alla små och medelstora företag, och kommer att främja entreprenörskap och skapande av företag samt företagens tillväxt. Det råder full komplementaritet mellan programmet för den inre marknaden och det framtida Europeiska innovationsrådets åtgärder i för innovativa företag, samt i fråga om stödtjänster för små och medelstora företag, särskilt i de fall där marknaden inte ger hållbara finansiering.
- b) Nätverket "Enterprise Europe Network" kan ge stödtjänster inom ramen för det europeiska innovationsrådet, på samma sätt som andra stödstrukturer för småföretag (som de nationella kontaktpunkterna eller innovationsorgan).

8. Synergier med Life-programmet för miljö och klimatpolitik kommer att säkerställa följande:

Forskning och innovation för att hantera miljö-, klimat- och energiutmaningar inom EU identifieras och fastställs i den strategiska planeringsprocessen för forskning och innovation inom programmet. Life kommer att fortsätta att fungera som en katalysator för genomförandet av EU:s politik och lagstiftning för miljö, klimat och energi, inbegripet genom att ta upp och tillämpa forsknings- och innovationsresultat från programmet och bidra till att utnyttja dem nationellt och på (mellan)regional nivå där detta kan vara till hjälp i frågor som rör miljö, klimat eller övergången till ren energi. Framför allt kommer Life att fortsätta att uppmuntra synergier med programmet genom tilldelning av en bonus under utvärderingen för förslag som omfattar utnyttjandet av resultaten från programmet. Lifes standardåtgärdsprojekt kommer att stödja utveckling, testning och demonstration av lämpliga tekniker eller metoder för genomförande av EU:s miljö- och klimatpolitik, som senare kan användas i stor skala, med finansiering från andra källor, bland annat från programmet. Det europeiska innovationsrådet inom programmet kan ge stöd för att skala upp och kommersialisera nya banbrytande idéer som eventuellt framkommer vid genomförandet av Life-projekt.

9. Synergieffekter med Erasmusprogrammet kommer att säkerställa följande:

- a) Att kombinerade medel från programmet och Erasmusprogrammet används för att stödja verksamhet som stärker och moderniserar europeiska högskolor. Programmet kommer att komplettera Erasmusprogrammets stöd för initiativet med Europauniversitet, framför allt forskningsaspekterna inom utvecklingen av nya gemensamma och integrerade långsiktiga och hållbara strategier för utbildning, forskning och innovation som bygger på tvärvetenskapliga och sektorsövergripande strategier för att göra kunskapstriangeln till verklighet, och därmed driva på den ekonomiska tillväxten.

- b) Programmet och Erasmusprogrammet främjar integrationen av utbildning och forskning genom att underlätta för högskolor att utforma och inrätta gemensamma utbildnings-, forsknings- och innovationsstrategier, att förse undervisningen med de senaste forskningsrönen och -metoderna för att erbjuda alla studenter och all personal inom högre utbildning, och i synnerhet forskarna, aktiva forskningserfarenheter, och genom att stödja annan verksamhet som integrerar högre utbildning, forskning och innovation.

10. Synergieffekter med europeiska rymdprogrammet kommer att säkerställa följande:

- a) Forsknings- och innovationsbehov upp- och nedströms i EU:s rymdsektor identifieras och tas med i programmets strategiska innovationsplanering. Rymdforskning som genomförs genom Horisont Europa kommer i förekommande fall att utövas med beaktande av rymdprogrammets bestämmelser om upphandling och enheters behörighet.
- b) Rymddata och rymdtjänster som görs tillgängliga som en kollektiv nytta inom ramen för det europeiska rymdprogrammet används för att utveckla banbrytande lösningar genom forskning och innovation, bland annat inom ramprogrammet, särskilt för hållbara livsmedel och naturresurser, klimat, smarta städer, automatiserade fordon, säkerhet och katastrofhantering.
- c) Copernicustjänster för tillgång till data och information bidrar till det europeiska öppna forskningsmolnet och underlättar därmed forskares och vetenskapsmäns tillgång till Copernicusprogrammets uppgifter. Infrastruktur, inte minst fältobservationsnät, kommer att vara avgörande för den fältobservationsinfrastruktur som möjliggör Copernicus tjänster, och infrastrukturen kommer i sin tur att gagnas av information som tas fram av Copernicus tjänster

11. Synergier med instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (det externa instrumentet) kommer att garantera att programmets forsknings- och innovationsverksamhet med deltagande av tredjeländer och dess riktade internationella samarbetsåtgärder strävar efter samordning och samstämmighet med samtidigt åtgärder för marknads lansering och kapacitetsuppbyggnad inom det externa instrumentet, utgående från en gemensam definition av behov och gemensamt fastställda interventionsområden enligt programmets strategiska forsknings- och planering.
12. Synergieffekter med fonden för inre säkerhet och instrumentet för gränsförvaltning som en del av den integrerade gränsförvaltningen kommer att säkerställa följande:
 - a) Forsknings- och innovationsbehov inom områdena säkerhet och integrerad gränsförvaltning identifieras och fastställs i den strategiska planeringsprocessen för forskning och innovation inom programmet.
 - b) Fonden för inre säkerhet och fonden för integrerad gränsförvaltning stöder utbyggnaden av innovativa nya tekniker och lösningar, särskilt sådana som härrör från ramprogrammen för forskning och innovation på området för säkerhetsforskning.
13. Synergieffekter med fonden InvestEU kommer att säkerställa följande:
 - a) Programmet ur sin egen budget tillhandahåller Horisont Europa och Europeiska innovationsrådet med kombinerad finansiering för innovatörer, som kännetecknas av en hög grad av risk och för vilka marknaden inte ger någon meningsfull och hållbar finansiering. Samtidigt ska programmet sörja för lämplig samordning av stödet för ett effektivt genomförande och en effektiv förvaltning av den privatfinansierade delen av den kombinerade finansieringen via fonder och intermediärer som stöds av InvestEU.
 - b) Finansieringsinstrument för forskning och innovation samt små och medelstora företag är samlade i fonden InvestEU, bland annat genom ett särskilt tematiskt fönster för forskning och innovation, och genom produkter som tillhandahålls i delen för små och medelstora företag med inriktning på innovativa företag. På så sätt bidrar fonden också till att nå programmets mål.

14. Synergieffekter med den innovationsfond som ingår i systemet för handel med utsläppsrätter (nedan kallad innovationsfonden) kommer att säkerställa följande:
- a) Innovationsfonden kommer att inrikta sig särskilt på innovation i teknik och processer med låga koldioxidutsläpp, bland annat miljösäker avskiljning och användning av koldioxid som bidrar avsevärt till att mildra klimatförändringarna, samt alternativ till koldioxidintensiva produkter. Den ska också stimulera uppförandet och driften av projekt som syftar till miljösäker avskiljning och geologisk lagring av koldioxid samt innovativa förnybara energitekniker och tekniker för energilagring.
 - b) Programmet ska finansiera utveckling och demonstration av teknik som kan uppfylla EU:s mål i fråga om minskade koldioxidutsläpp, energi och industriell omvandling, särskilt inom dess andra pelare.
 - c) Innovationsfonden kan, under förutsättning att urvals- och tilldelningskriterierna uppfylls, stödja demonstrationsfasen av stödberättigande projekt som fått stöd från ramprogrammen för forskning och innovation.
15. Synergieffekter med Euratoms program för forskning och utbildning kommer att säkerställa följande:
- a) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar övergripande åtgärder till stöd för utbildning och fortbildning (inbegripet Marie Skłodowska-Curie-åtgärder) med syftet att bibehålla och utveckla lämplig kompetens i Europa.
 - b) Programmet och Euratoms forsknings- och utbildningsprogram utvecklar gemensam forskning med fokus på övergripande aspekter av en säker och trygg användning av joniserande strålning inom medicin, industri, jordbruk, rymd, klimatförändringar, säkerhet och olycksberedskap och tillhandahållande av kärnvetenskap.
16. Synergier med europeiska försvarsfonden kommer att gagna civil och militär forskning. Onödigt dubbelarbete kommer att uteslutas.]
-

BILAGA V

EFFEKTKEDJEINDIKATORER

Effektkedjor och därmed sammanhängande indikatorer ska strukturera övervakningen av ramprogrammets resultat i förhållande till dess mål. Effektkedjorna är tidsberoende: de varierar på kort, medellång och lång sikt, även bortom programmets löptid. Effektkedjeindikatorer utnyttjas för att rapportera om de framsteg som gjorts för varje typ av forsknings- och innovationseffekt på ramprogramsnivå. Dessa indikatorer ska sammanställas med kvantitativa och kvalitativa metoder. Enskilda programdelar kommer att bidra till dessa indikatorer i olika utsträckning och genom olika mekanismer. Ytterligare indikatorer kan användas för att övervaka enskilda delar av programmen, i förekommande fall.

Mikrodata bakom effektkedjeindikatorerna kommer att samlas in för alla delar av programmet och alla mekanismer för tillhandahållande på ett centralt förvaltad och harmoniserat sätt och på lämplig detaljnivå, med minimal rapporteringsbörda för bidragsmottagarna.

Dessutom, och utöver effektkedjeindikatorer, kommer även data som gäller förvaltning och genomförande av programmet att samlas in och rapporteras nästan i realtid, inbegripet övervakning av samarbetsförbindelser, och nätverksanalys. Dessa data kommer bland annat att omfatta uppgifter om förslag, ansökningar, deltagare och projekt, sökande och deltagare (inbegripet typen av organisation, till exempel litet eller medelstort företag, land, kön, roll i projektet, vetenskaplig disciplin/sector, inbegripet samhällsvetenskap och humaniora), Vetenskapliga effektkedjeindikatorer

Vetenskapliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas ha inflytande på vetenskapen genom att skapa högkvalitativ ny kunskap, stärka det mänskliga kapitalet inom forskning och innovation, och främja spridning av kunskap och öppen forskning. Framstegen i detta sammanhang kommer övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

Mot vetenskapligt inflytande	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att skapa högkvalitativ ny kunskap	<u>Publikationer</u> – Antal expertgranskade (peer reviewed) publikationer inom ramprogrammet.	<u>Citat</u> – Viktat (Field-Weighted) index över citat av fackgranskade publikationer inom ramprogrammet	<u>Forskning i världsklass</u> – Antal och andel av fackgranskade publikationer från ramprogramprojekt som utgör centrala bidrag till vetenskapliga områden
Att stärka det mänskliga kapitalet inom forskning och innovation	<u>Kompetens</u> – Antal forskare som deltar i kompetensutveckling (utbildning, mentorskap och handledning, rörlighet och tillgång till forsknings- och innovationsinfrastruktur) i projekt inom ramprogrammet	<u>Karriärer</u> – Antal och andel av forskare inom ramprogrammet som åtnjuter kompetensutveckling och därmed ökat sitt individuella inflytande inom sitt forsknings- och innovationsområde	<u>Arbetsvillkor</u> – Antal och andel av forskare inom ramprogrammet som åtnjuter kompetensutveckling och därmed fått förbättrade arbetsvillkor
Främja spridning av kunskap och öppen vetenskap	<u>Kunskapsdelning</u> – Andel av ramprogrammets forskningsoutput (öppna data/publikationer/programvara osv.) som sprids via öppen kunskapsinfrastruktur	<u>Kunskapsspridning</u> – Andel av ramprogrammets forskningsoutput med öppen tillgång som utnyttjas aktivt/citeras	<u>Nya samarbeten</u> – Andel av stödmottagare inom ramprogrammen som har utvecklat nya tvärvetenskapliga och sektorsövergripande samarbeten med användarna av deras öppna forsknings- och innovationsoutput från ramprogrammet

Samhälleliga effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas få genomslag i samhället genom att hantera EU:s politiska prioriteringar och globala utmaningar, inbegripet mål för hållbar utveckling, i enlighet med principerna i Agenda 2030 och Parisavtalet, genom forskning och innovation, ge fördelar och effekter via forsknings- och innovationsuppdrag och bidra till utnyttjandet av innovationer i samhället. Framstegen i detta sammanhang kommer övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

Mot samhällseffekter	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Att ta itu med EU:s politiska prioriteringar genom forskning och innovation	Output – Antal och andel av output som syftar till hantering av identifierade prioriteringar för EU:s politik och globala utmaningar (inbegripet klimatåtgärder och mål för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)	Lösningar – Antal och andel av innovationer och forskningsresultat som berör identifierade prioriteringar för EU:s politik och globala utmaningar (inbegripet klimatåtgärder och mål för hållbar utveckling) (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)	Fördelar – Sammanlagda beräknade effekter av användning av ramprogramsfansierade resultat för identifierade prioriteringar för EU:s politik och globala utmaningar (inbegripet klimatåtgärder och mål för hållbar utveckling), inbegripet bidrag till den politiska beslutsprocessen (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)
Fördelar och effekter genom forsknings- och innovationsuppdrag	Output av forsknings- och innovationsuppdrag – Output av enskilda forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)	Resultat av forsknings- och innovationsuppdrag – Resultat av enskilda forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)	Mål för forsknings- och innovationsuppdrag som uppnåts – Mål som uppnåts i enskilda forsknings- och innovationsuppdrag (flerdimensionellt: för varje identifierad prioritet)
Att stärka utnyttjandet av innovationer i samhället	Gemensamt skapande – Antal och andel av ramprogrammets projekt där EU-medborgare och slutanvändare bidrar till att tillsammans skapa forsknings- och innovationsinnehåll	Engagemang – Antal och andel av ramprogrammets bidragsmottagande enheter med mekanismer för allmänhetens och slutanvändarnas delaktighet efter ramprogrammets projekt	Införande av forskning och innovation i samhället – Införande och spridningen av ramprogrammets gemensamt skapade forskningsresultat och innovativa lösningar

Tekniska/ekonomiska effektkedjeindikatorer

Programmet förväntas ha tekniska/ekonomiska effekter genom att påverka skapandet av företag och företagens tillväxt, genom att skapa direkta och indirekta arbetstillfällen och genom att öka investeringarna i forskning och innovation. Framstegen i detta sammanhang kommer övervakas genom indirekta indikatorer längs följande tre effektkedjor.

Mot tekniska/ekonomiska effekter:	Kort sikt	Medellång sikt	Lång sikt
Skapa innovationsdriven tillväxt	<u>Innovativ output</u> – Antal innovativa produkter, processer eller metoder från ramprogrammet (per typ av innovation) & tillämpningar av immateriella rättigheter	<u>Innovationer</u> – Antal innovationer från projekt inom ramprogrammet (per typ av innovation), bland annat från tilldelade immateriella rättigheter	<u>Ekonomisk tillväxt</u> – Inrättande, tillväxt & marknadsandelar för företag som har utvecklat ramprogramsinnovationer
Fler och bättre arbetstillfällen	<u>Sysselsättning</u> – Antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) som skapats, och arbetstillfällen som bevarats i bidragsmottagande enheter för ramprogrammet (per typ)	<u>Fortsatt anställning</u> – Ökning av antalet arbetstillfällen (heltidsekvivalenter) i bidragsmottagande företag efter ramprogramsprojekt (per typ)	<u>Sysselsättning totalt</u> – Antal direkt & indirekt skapade eller bevarade arbetstillfällen på grund av spridning av ramprogrammets resultat (per typ)
Mobilisering av investeringar i forskning och innovation	<u>Gemensamma investeringar</u> – Summan av offentliga & privata investeringar som mobiliserats genom den ursprungliga ramprogramsinvesteringen	<u>Utvidgning</u> – Summan av offentliga & privata investeringar som mobiliserats för att utnyttja eller utvidga ramprogramsresultat	<u>Bidrag till ”3 %-målet”</u> – EU:s framsteg mot 3 % av BNP-målet tack vare ramprogrammet